

SLOVENSKI NAROD

Štampa vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 peti á 2 D, do 100 vrt 3 D 50 p, večji inzerati peti vrt 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravišтво: Kraljeva ulica št. 5, pritišće. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.
Poština plačana v gotovini.

Težkoče Slavske banke

Bančnim zavodom v Jugoslaviji ni postlano na rožicah. Ob prevratu so prevzeli velik del nekdanje tuje industrije, pričela se je doba ustanavljanja, a neurejene valutne razmere so podrele mnoge lepe načrte in gospodarska politika države baš ni podpirala neovirane razvoja našega denarstva, ki je v tako ozki zvezi z industrijo, trgovino in obrtjo. Tako se je imela tudi Slavska banka, ki se je prvotno zelo lepo razvijala, že več let boriti s težavnimi prilikami. Ko pa se je za banko zainteresiral veliki pariški denarni zavod „Banque des Pays“, ki je bil prevzel tudi znano dunajsko Länderbanks, se je smatralo, da bodo vse nadaljnjte težkoče odklonjene.

Pred letom dni je Banque des Pays po svojih zaupnikih prevzel upravo banke. Izvršila je redukcijo delniške glavnice od 100 na 60 milijonov Din. Ogromen del akcij je prevzela Trboveljska premogokopna družba in je bila banka s tem postavljena na novo, trdno finančno podlago. Zaupanje v banko, ki je sedaj imela zaledje enega izmed finančno najmočnejših zavodov Srednje Evrope ter domačega v vsakem oziru trdnega velepodjetja, je naravno naraslo, kar se je izražalo tudi v številu in višini vlog.

Povsem nepričakovano so, kakor izgleda, letos nastale nove težkoče. Vse kaže tudi, da se je v Zagrebu že del časa vršil med raznimi bankarskimi veljaki zakulisen boj, ki je Slavske banke mnogo škodoval. Zatrjujejo nam, da bi se bile vse težkoče mirno odstranile, da ni radi teh prepričkov pričela neka grupa delničarjev metati delnice Slavske banke na borzo. Pri današnji denarni situaciji lahko s par tisoč na trg pognanimi akcijami strmoglavijo kurz vsake bančne delnice zelo globoko. Tako so tudi akcije Slav. banke padle v par dneh od 50 na 15 in 10 Din. To je naravno vzbudilo veliko vznemirjenje med vlagatelji, katerih zahtevam je banka le težko zadostevala. Kriza, ki je vsled tega nastala, je pa tudi otežkočila pogajanja za sanacijo in vnesla v njo nervoznost, ki je mnogo škodila. Zdi se tudi, da so gotovi zagrebški krogi imeli velik interes pogajanja čim najbolj otežkočiti. Predno je bil dosežen pozitiven rezultat, je eden izmed zagrebških upnikov stavil včeraj pri zagrebškem sodnem stolu predlog na otvoritev takozvanega predstečajnega institucije madžarske prava, ki v tem oziru velja na Hrvaškem in ki predstavlja neke vrste moratorij. Sodišče bo sedaj banko pozvalo (dotični narok se vrši v ponedeljek), da v določenem roku predloži bilanco ter se izjavi o svoji likvidaciji. Do istega tega roka je proglašena tkzv. odbrana svojine, t. j. banka ne sme izplačevati svojim upnikom ničesar in tudi sicer ne vršiti finančnih transakcij, ki bi jo obremenile.

Medtem se nadaljujejo pogajanja za sanacijo zavoda. Naravno je, da sta Banque des Pays in Trboveljska premogokopna družba kot lastnika ogromne večine delnic in zavedajoč se svoje velike odgovornosti, pri teh pogajanjih nastopili inicijativno. Beležimo izjavo komunikacije, ki zatrjuje, da sta ta dva faktorja kot glavna interesenta skupaj z ostalimi upravnimi svetniki pripravljena k znatnim žrtvam. Ako bo dobra volja na vseh straneh, ki pridejo povšeč, potem ni dvoma, da se mora posrečiti sanacija in doseči njen glavni cilj: **absolutna varnost vseh vlog**. To ni samo interes vlagateljev, temveč eminenten interes cele naše javnosti. Ne gre le za Slavske banke, temveč za celo našo narodno in zlasti denarno gospodarstvo, ki je tangirano. Pri nas se morajo zato takimi problemi reševati popolnoma potam samopomoči. Drugod bi bila vlada že davno intervenirala in baš te dni smo videli, kako žrtve je doprinesla vlada male Avstrije, ko je slo za rešitev „Zentralbank der deutschen Sparkassen“. Pri nas se noben minister za take stvari ne briga.

Iz krogov vlagateljev se nam zatrjuje, da ne dvomijo, da bodeta TPD in Banque des Pays storili vse, da se kriza banke mirno in brez škode reši. Vlagatelji so zadnji dve leti, zlasti pa letos, svoje vloge ne le pustili banki, temveč jih še pomnožili z ozirom na dejstvo, da je ena največjih francoskih bank mednarodnega slovesa, baš Banque des Pays prevzela ne le večino delnic, temveč tudi upravo in celo direktno vodstvo Slavske banke potom svojih ravnateljev, s tem pa tudi popolno moralno in materialno odgovornost za poslovanje zavoda. To zaupanje se je še pojačevalo, ko se je tudi

Doba političnega premirja se bliža koncu

Ministrski predsednik je sicer odbil naval opozicije, grozi pa mu nova nevarnost, ker se jutri vrne v Zagreb Stepan Radić. — Radikali hočejo Nikića držati za vsako ceno.

— Beograd, 25. septembra. V predsedništvu vlade se je dopoldne vršila daljša konferenca med ministrom za trgovino in industrijo dr. Krajačevićem ter ministrskim predsednikom Uzunovićem. Konferenca je bila posvečena znanim Krajačevićim sanacijskim načrtom.

Plenum finančnega odbora je imel sejo v prostorih uprave monopolov, kjer je preiskoval rentabilnost monopolskih podjetij.

Ostra kritika Uzunovićevih izjav s strani opozicije ni dosegla želenega uspeha. Opaža se, da se je zadnje dni Uzunovićev položaj celo nekoliko uvrstil. Očividno je prepustila Pašićeva skupna nadaljno akcijo proti Uzunovićevi politiki samemu Nikoli Pašiću. Načrti pretkanega premijera radikalne stranke pa so zavili v gosto kopreno. Najhuje so zadele Uzunovićeve izjave Davidovičevu stranko, ki je računala na razpad koalicije z Radićem, odnosno na sigurno rekonstrukcijo sedanje vlade s sodelovanjem demokratske zajednice. Od tod tudi ostra kritika Uzunovićevega optimizma od strani Davidovičeve stranke.

Zanimanje političnih krogov se je danes nenadoma obrnilo proti Zagrebu. Vodja Hrvatske seljaške stranke Stepan Radić je zapustil popoldne Ženevo in prispe jutri zvečer v Zagreb. Ker je sedaj potrjeno, da je pred od-

homom v Ženevo zunanji minister dr. Ninčić komaj potolažil Stepana Radića ter mu obljubil, da bo vprašanje ministra za šume in rudnike rešeno čim se povrne iz Ženeve, je vsa politična javnost radovedna, kaj bo storil Stepan Radić. Dejstvo je, da Stepan Radić ne more do kraljevega povratka staviti vladni kakega novega ultimatum, ker bi ta ultimatum in kriza vlade pomenila netaktnost napram vladarju, ki bi se moral takoj vrniti v domovino, še predno bi dokončal zdravljenje v Parizu.

Po drugi strani pa se močna večina radikalnih poslancev čimdalje huje upira vsakemu popuščanju napram Stepanu Radiću, zlasti kar se tiče ministra za šume in rudnike, o katerem piše še včerajšnja „Samcuprava“ v najlepših izrazih. Dr. Nikić sodeluje v vladni lojalno, vodi svoj resor korektno in ni niti za piko odstopil od programa koalicije z radikali. Njegov spor s Stepanom Radićem je osebne narave. Intervencija proti dr. Nikiću od strani hrvatskega seljaškega kluba pa je vidno ohlapno in plod osebnega nerazpoloženja. Jasnó je, da mora anketni odbor preiskati obdolžitve in da bo šele nato moral dr. Nikić izjaviti posledice, ako bi anketni odbor ugotovil kake nepravilnosti. Dotlej pa bi bila vsaka demisijska neoportuna.

Volitve v Zbornico

Prvi rezultati bodo znani šele v tork.

Volilna komisija za volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo je danes dopoldne nadaljevala včeraj započeti pregled glasovnic obrtniškega odseka. Do popoldne je bilo celokupno pregledanih okoli 7000 glasovnic. Pregledati jih je treba še nad 10.000, za kar bo potrebno najmanj še dva dni. Tudi jutri, v nedeljo dopoldne komisija posluje. Po dosedanjih dispozicijah je pričakovati, da bo pregled obrtniških glasovnic končan ali v ponedeljek pozno zvečer ali v tork dopoldne. Prvi rezultati volitev bodo znani še le v tork popoldne in sicer najprej iz industrijskega odseka.

ZAGREBSKI PROCES

— Zagreb, 25. septembra. Danes dopoldne se je nadaljevala razprava proti razprodajalcem kokaina in falsifikatorjem novčanice. Sodišče je zaslišalo dr. Mrvoša, ki je obdolžen, da je financiral kokainsko trgovino in poizkus falsificiranja novčanice. Med njegovim zasliševanjem je prišlo do precej mučnih prizorov, ker je glavni obtožbenec Josip Kralj prekalil svoječasne obdolžitve proti dr. Mrvošu ter zatrjeval, da je dr. Mrvoš nedolžen. Josip Kralj je pričel plakati, sodnik ga je vprašal zakaj plače. Mesto odgovora je Kralj padel v težko nezavest tako, da je bila razprava prekinjena.

Trboveljska kot drugi merodajni faktor pridružila Banque des Pays. O TPD se vé, da je eden najtrdnjeje fundiranih zavodov v državi, ki si je gotovo svest svoje polne odgovornosti napram domačemu gospodarstvu.

Mi smatramo, da je argumentacija vlagateljev banke popolnoma pravilna. Odgovorni faktorji imajo sedaj besedo in naj dosežejo v najkrajšem času, kar je absolutno potrebno: **varnost vseh vlog brez izjeme**.

To je enodušna zahteva celokupne slovenske javnosti.

O krizi v Slavske banke smo prebrali sledeči komunikaci:

Kakor se nam poroča, je prišla „Slavska banka“ v težkoče. Neugodne gospodarske razmere v državi ter nepovoljno poslovanje nekaterih industrijskih podjetij njenega konkurna v zvezi s porastom tečajja dinarja so močno oslabile položaj banke. Ko je v zadnjem času eden velepodjetarjev s prisiljeno oddajo, napram kateri umevno ni bilo primerne povpraševanja, močno oslabil tečaj delnic, se je vzbudilo nezaupanje v krogih vlagateljev ter povzročilo močno dviganje vlog. Ker banka tem velikim zahtevam ni mogla udovoljiti, je uvedla kr. sodišče v Zagrebu nad isto predstečaj. Kljub temu se nadaljujejo pogajanja v cilju sanacije banke ter so se interesi kakor tudi upravnih svetnikov izjavili pripravljene k znatnim žrtvam, da se poskusi doseči najno likvidacijo banke.

Danci o Jugoslaviji

Ugodni odmevi njihove turneje.

— Beograd, 25. septembra. Pred tedni so obiskali danski intelektualci pod vodstvom poslanca in odvjetnika H. Ulrichsena razne kraje naše države. Po njihovem povratku v domovino so danski listi objavili celo vrsto zelo laskavih člankov o našem narodu. Članki priznavajo ogromen napredek države in privatne inicijative, ki so jo ugotovili v vseh krajih Jugoslavije. Posl. Ulrichsen piše v posebnem članku o jugoslovenskem zunanjem ministru dr. Ninčiću. Danski parlamentarec pobja nemško propagando in trditve danskih germanofiliških listov o nestabilnosti in kratkem življenju srednjeevropskih držav. Jugoslavija je med med zapadno Evropo in Orijentom. Ulrichsen ugotavlja ogromne težkoče, ki jih je moral obvladati jugoslovenski narod v finančnem in administrativnem oziru, predno je uredil državo. Jugoslovenska vojska je čuvar državne svobode, ob enem pa tudi čuvar miru cele Evrope. Na koncu opozarja Ulrichsen na izredne prirodne lepote jugoslovenskih krajev, ki bodo postali najprivlačnejše turistično središče sveta.

Kondilis se umakne iz politike

— Beograd, 25. septembra. Iz Aten javljajo, da je predsednik vlade Kondilis objavil proglas na narod. V tem proglasu poudarja Kondilis, da se ne bo bavil s politiko in da se v bodoče ne bo aktivno udeleževal dela v političnih strankah, dasi se je moral pri prevzetju državne oblasti postaviti na čelo politične stranke. Zato je sklenil, da se umakne iz političnega življenja in prosi svoje pristaše, naj se vpišejo v ostale republikanske stranke ali pa naj ostanejo nevtalni. Kondilis izjavlja, da bo njegov kabinet upravljal državo do volitev, ki se bodo vršile po proporcionalnem sistemu. Kondilis izjavlja, da ne bo kandidiral. Skrbel bo, da se izvrše volitve absolutno svobodno.

Kakor znano, je Kondilis prevzel svojčas vodstvo nacionalnodemokratske stranke, ki je štela v parlamentu 50 poslancev. Sedaj je Kondilis svojo stranko razpustil. Istočasno je zapregel vse vplivnejše vojaške osebnosti, da se odslej ne bodo bavile s političnimi vprašanji in da se v bodoče posvetijo samo vojaškim poslom. Listi pozdravljajo Kondilisov korak kot patriotsko dejanje.

Kondilisov proglas je vzbudil v celi javnosti senzacijo. Sodi se, da bo izstop Kondilisa iz političnega življenja olajšal akcijo monarhistov. Radi tega ni izključeno, da bo še pred volitvami v Grčiji restavrirana monarhija.

SKLICANJE ANGLEŠKEGA PARLAMENTA

— London, 25. septembra. Vlada je izdala dva dekreta, s katerima proglašala, da obstoja zasilni položaj gospodarstva radi rudarske stavke še dalje in sklicuje parlament na zasedanje 27. t. m. z edino točko dnevnega reda: Potrditev dekreta o podaljšanju zasilnega gospodarskega položaja.

Na potu k balkanski antanti

Minister Ninčić o ciljih svoje politike. — Angleški komentar k ženevskim razgovorom med Jugoslavijo in Bolgarijo.

— Dunaj, 25. septembra. „Reichspost“ prinaša interview svojega poročevalca v Ženevi z dr. Ninčićem. Jugoslovenski zunanji minister je najprvo dejal, da se notranja politika v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev vodi sporazumno s Hrvati. Vlada bo izvedla občinske volitve in oblastne avtonomije, nato pa hoče se te zime odstraniti največjo krivico, ki obstoja v Jugoslaviji, to je izvedla bo absolutno izenačenje davkov za celo državo.

Glede svoje zunanje politike je dr. Ninčić izjavil, da je njegov glavni cilj ustanovitve balkanske antante, kar pa je danes radi Bolgarije težko izvedljivo. Krivda ne zadene bolgarske vlade, nego gre na rovaš izvestnih komitejev, ki jih vlada ni v stanu razpustiti. Jugoslovensko-poljska pogodba ne pomeni vstopa Poljske v Malo antanto. S posebno radostjo ugotavlja dr. Ninčić, da so se odnosi med Jugoslavijo in Madžarsko znatno izboljšali.

— London, 25. septembra. Ženevski dopisnik „Timesa“ opozarja na razgovor, ki se je vršil med jugoslovenskim ministrom zunanjih poslov dr. Ninčićem in bolgarskim

zunanjim ministrom Burvom. Burvo je bal predlagal, naj bi se vse sporne točke obravnavale v prisotnosti francoske vlade. Pogajanja med dr. Ninčićem in Burvom so se res pričela v prisotnosti Brianda v Ženevi med ugodnimi avspicijami. S približanjem Bolgarije k kraljevini SHS naj bi se osvobodila Bolgarija italijanskega vpliva. Po mnenju angleškega korespondenta stremi Mussolini za tem, da izolira kraljevino SHS s prijateljsko pogodbo z Rumunijo ter zbližanjem Italije k Madžarski in Bolgarski.

— Zeneva, 25. septembra. Zadnja dva dni se je dr. Ninčić opetovano sestel z grškim ministrom zunanjih poslov Argiropoulosom. Dr. Ninčić je sprejel grške novinarje, ki so ga vprašali, kaj bo, ako grški parlament zahteva izvestne spremembe v pogodbah in konvencijah z Jugoslavijo. Dr. Ninčić je izjavil, da to ni mogoče, ker je treba sprejeti pogodbe in konvencije en blok ali pa jih odbiti. Položaj na Grškem je neurejen, toda dr. Ninčić misli, da so vse stranke za sporazum z Jugoslavijo.

Nenadna demisijska poljske vlade

Sejm je izrekel nezaupnico dvema ministroma, nakar je ves kabinet odstopil. — Novo vlado sestavlja zopet sedanji ministrpredsednik.

— Varšava, 25. septembra. Na včerajšnji popoldanski seji je sejem po končani debati o proračunskem provizoriju glasoval o predlogu, ki ga je stavila krščansko-demokratska stranka v družbi z židovskim klubom. Predlog o nezaupnici prosvetnemu ministru Sujkovskemu je bil sprejet s 176 : 82 glasovom. Nato je sejem glasoval o predlogu nezaupnice, ki ga je stavila krščansko-demokratska stranka proti notranjemu ministru Młodzianowskemu. Ta predlog je bil sprejet s 135 : 82 glasovom. Po končanem glasovanju so člani vlade zapustili dvorano ter se sestali k seji ministrskega sveta. Vlada je sklenila ostavko. Po seji ministrskega sveta je ministrski predsednik Bartel odšel k predsedniku republike ter mu izročil demisijsko celokupne vlade.

Predsednik republike je demisijsko sprejel.

— Praga, 25. septembra. Na včerajšnji popoldanski seji sejma je doživela poljska vlada po debati o proračunskem provizoriju nepričakovano nezaupnico. Sejmski maršal je odredil glasovanje o nezaupnici krščanskih demokratov proti notranjemu in prosvetnemu ministru, ki je bila sprejeta z veliko večino. Nato je ministrski svet zaključil, da se tčom noči preda predsedniku republike demisijsko. Predsednik je sprejel demisijsko in poveril ministre z zčasnim vodstvom vladnih poslov. Še tokrat današnjega dopoldneva bo ministrski predsednik Bartel dobil nalogo, da sestavi novo vlado. Sestavljena bo no vsaj prišli stara vlada z malimi izpremembami.

NEPRAVILNOSTI PRI PODPORAH POPLAVLJENCEM

— Beograd, 25. septembra. Ministrstvu poljedelstva in vod prihajajo tožbe od poplavljenih oseb, da postopajo občinski uradniki pri razdeljevanju podpov pristransko in da zahtevajo v mnogih slučajih za pomoč pristop v radikalno stranko. Zato je minister poljedelstva brozjavno naložil velikemu županu v Somboru, da zapove občinskim uradnikom, naj spoštujejo zakon.

OTVORITEV ŽELEZNICE ŠTIP-KOČANE

— Beograd, 25. septembra. Direkcija državnih železnic bo izročila 28. t. m. prometno novo železniško progo Štip — Kočane. Proga je normalnotirna in dolga 34 km, tako da je cela proga Veles — Štip — Kočane dolga 85 km. Svečani otvoritvi bo prisostvoval tudi minister saobraćaja Vasa Jovanović. Proga je zelo važna za gospodarski napredek tamošnjih krajev.

MADŽARSKA IN ITALIJA

— Budimpešta, 25. septembra. „Pester Lloyd“ poroča o polemiki pariškega „Tempsa“ s fašistovskimi listi radi atentata na Mussolinija, ki je omajal francoske in italijanske odnose in piše: »Ni potrebno, da se v Parizu čudijo, ako goji madžarski narod za Italijo večje simpatije kakor pa za Francijo. Italijanska vlada in javnost sta vedno podpirali Madžarsko in ji olajševali njeno politično, finančno in gospodarsko obnovo, medtem ko prizadevanja Madžarske niso našla podpore v Franciji. Madžarski narod je hvaležen in bo zato vedno hvaležen Italiji.

ORKAN NA PORTUGALSKEM

— Pariz, 25. septembra. Po poročilu iz Lisabone je divjal na južnem Portugalskem strahovit orkan. Neurje je uničilo v bližini Lisabone dve vasi.

MEDNARODNI NOVINARSKI KONGRES

— Zeneva, 25. septembra. Včeraj je bil odprt v prostorih mednarodnega delovnega urada I. mednarodni kongres Novinarskega Saveza. Na kongresu sodeluje 14 novinarskih nacionalnih zvez. Zastopane so skoraj vse evropske države.

Železniške nesreče

V četrtek zjutraj se je v bližini Pariza zgodila velika železniška nesreča, ki je zahtevala tudi več človeških žrtev. Na postaji Melun-sur-Seine se je pokvarila lokomotiva osebnega vlaka. Odpeljali so zato vlak na stranski tir, pri tem pa so se trije zadnji vagoni odtrgali in ostali na prvem tiru. Radi goste megle ni tega nihče izmed železničarjev opazil. Kmalu nato je privozil od nasprotni strani lyonski brzovlak. Meneč, da se je ves osebni vlak umaknil na stranski tir, je dala postaja brzovlaku znamenje za prost uvoz. Ker brzovlak na oni postaji ne stoji, je vozil s hitrostjo 50 km. v polnem diru je zadel v vagon osebnega vlaka. Kot žrtve grozne katastrofe so potegnili iz razvalin 12 mrtvih in blizu 30 ranjenih.

Na Japonskem je skočil s tira ekspresni vlak pri postaji Hirošima. 28 oseb je bilo ubitih in blizu 100 ranjenih.

V Nemčiji se vedno niso zatrti zločinski manjeve atentatov na vlake. V sredo zvečer so trije dijaki v starosti 12 do 14 let naložili veliko kamenje v kratkih presledkih na tir, po katerem je imel priti brzovlak. K sreči pa je imel brzovlak zamudo, tako da je pred njim vozil še neki lokalni vlak, ki ni tako dirjal. Zato tudi ni skočil s tira, ko je zadel ob prvi kamen. Seveda pa je takoj obstal, nakar so ostalo kamenje odstranili. Pri tem so našli tudi vse tri mlade zločince, ki so se skrili v bližnjem grmovju, da bi bili priča železniške katastrofe. Dečke so seveda zaprli.

POPLAVE V INDIJI

— London, 24. septembra. Iz Lahore javljajo, da so poplave povzročile v raznih pokrajinah Indije velikansko škodo. Voda je odplavila več tisoč hiš in uničila obsežna polja. Škoda je ogromna.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza danes ni poslovala. Zagrebska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Curih 10.945, Pariz 158, Newyork 56.53, Praga 167.85, Milan 208, Berlin 13.485, Dunaj 789. INOZEMSKA BORZE. Curih: Beograd 9.14, Pariz 14.40, London 25.115, Newyork 517.50, Milan 19.05, Praga 15.32, Berlin 123.25, Dunaj 73. Trst: Beograd 43.10, Pariz 76, Newyork 27.20, London 182, Praga 81, Curih 525.

Tragična nesreča naših letalcev v Pragi

Pri startu v Pragi je trčilo naše letalo ob češko. — Obe letali popolnoma razbiti. — Poveljnik naše eskadrole podpolkovnik Jugović in poročnik Njegovan ter češki kapetan Koštrba mrtvi.

Praga, 25. septembra.

Po dvodnevem bivanju v Pragi so nameravali naši letalci, ki so pod poveljstvom podpolkovnika Jugovića priredili poset pri češkoslovaških letalcih, včeraj dopoldne nadaljevati pot v Varšavo, da obiščejo še poljske in nato rumunske letalce. Na letališču v Pragi se je zbrala ogromna množica občinstva z zastopniki oblasti na čelu, da pri odhodu še enkrat pozdravi naše letalce, ki so si s svojo spretnostjo in pogumom pridobili splošne simpatije.

Naše letalce, ki potujejo s petimi letali, je imelo spremiti več čeških letalcev do češkoslovaške državne meje. Prvi se je imel dvigniti poveljnik čeških letalcev generalštajni kapetan Koštrba, nato je imel slediti poveljnik naše eskadrole podpolkovnik Jugović, za njim pa ostala češka in jugoslovnska letala. Vseled pomote pa je prišlo pri startu do nepričakovane katastrofe.

Ob 9. uri so bila vsa letala pripravljena. Čakali so samo še na zadnja vremenska poročila, na kar je starter dal dogovorjeni znak za start. Prvo se je dvignilo češko letalo s kapetanom Koštrbo. Vodja prvega jugoslovnskega letala pa ni videl pred sabo češkega letala in je bil mnenja, da velja dani znak njemu, nakar se je skoraj istočasno s češkim letalom dvignil z največjo naglico. Občinstvo je z grozo opazovalo, kako se letali vedno bolj približujeta. V naslednjem trenutku je bilo jasno, da je katastrofa neizogibna. Vodja našega letala je šele v zadnjem hipu zapazil nevarnost, ker mu je prednji del letala zakrival prosti razgled. Skušal je preleteti češkoslovaško letalo in se je v ta namen mahoma dvignil. Toda bilo je že prepozno. Na-

še letalo je s kolesi zadelo ob češko ter ga zajahalo. Oboje letal je vsled tega postalo neokretnih ter se je strmoglavilo z višine na tla. Prizor je spremljal krik groze, ki se je izvil iz zbrane množice.

Katastrofa je bila neizbežna. Oboje letal se je popolnoma razbilo. Češki kapetan Koštrba je obležal pod razvalinami popolnoma razmesarjen, poveljnik jugoslovnske eskadrole podpolkovnik Jugović pa je umrl med obvezovanjem težkih ran, ki jih je dobil pri padcu. Pilot jugoslovnskega letala poročnik Njegovan si je pri padcu pretrsel možgane ter je v bolnici kmalu nato umrl. Jugoslovnski mehanik Aksimov je po čudnem slučaju le lahko ranjen, češki mehanik Ružička pa je v zadnjem trenutku skočil z letala in se tako rešil sigurne smrti.

Tragična nesreča je napravila v Pragi ogromen utis in izzvala splošno žalovanje. O nezdgi so bili takoj obveščeni vojni ministristvo v Beogradu, letalski polk v Novem Sadu in sorodniki ponesrečencev. Ponesrečence so nato prepeljali v Prago, kjer bodo položeni na mrtvaški oder.

Ali bo naša eskadrola po tem tragičnem dogodku nadaljevala potovanje ali pa se bo vrnila, še ni določeno. Eskadrola čaka sedaj v Pragi na nadaljnja povelja vojnega ministra. V slučaju, da se bo ministristvo odločilo za nadaljevanje potovanja, bo prevzel poveljstvo nad našo eskadrola bržkone predsednik beogradskega Aerokluba, rez. podpolkovnik Hodžaj.

O vzrokih nesreče je uvedena stroga preiskava, ki jo vodijo najboljši jugoslovnski in češki strokovnjaki.

Naši v Italiji

1. Trsta nam poročajo: Oblast je razpustila Rokodelsko in bralno društvo v Tolminu, ki ga je pred 45 leti ustanovil narodni prvoborilec dr. Lavrič. Že dolgo časa so ovirali vsako društveno delovanje. V zadnjem času so hoteli tolmarski fašisti korporativno vstopiti v društvo. Ker se njihovi želji ni ugodilo, je oblast društvo razpustila.

Enaka usoda čaka društvo »Razvoj« v Sempolaju pri Nabrežini. Skrb, da se to društvo razpusti, je prevzel novoimenovani podoštator Brovedani, ki je po imenovanju prvič v svojem življenju prišel v Sempolaj, čigar uprava bo odslej v njegovih rokah.

Prebivalstvo sezanskega okraja se je silno razveselilo vesti, da je vlada iz ekonomskih ozirov opustila podprefekturo v Sežani, ker so upali, da se tako rešilo neprimljene podprefekta Aviana. Sedaj pa poročajo, da ostane Avian v Sežani, ne sicer kot podprefekt, pač pa kot načelnik političnega informativnega urada, čigar naloga je zasledovati delovanje in mišljenje slovenskega prebivalstva. Enaki uradi se ustanovijo baže tudi drugod.

»Edinost« od 22. septembra je bila zaplenjena. Vzrok še ni znan.

Sport

Še o borbi Dempsey - Tunney

Včeraj smo že poročali, da je Gene Tunney uspešno po točkah porazil dose danjšega svetovnega prvaka v boksu težke kategorije Jacka Dempseya. Match se je vršil v areni v Filadelfiji pred 120.000 gledalci. Samo na vstopnini se je vplačalo nad tri milijone dolarjev (170 milijonov Din). Ljudje so se pulili za sedeže v prvih vrstah. Nekateri prekupčevalci so zaslužili prav čedne svotice, zakaj plačalo se je za sedež do 500 dolarjev. Stave so dosegle ogromno višino in gredo v milijonske zneske. Borbi je poleg tega prisostvovalo okoli 300 novinarjev, ki so sproti pošiljali v svet poročila o poteku in izidu borbe.

Dempsey je takoj v prvem krogu ostro napadel in poglaval Tunneya v kot. V spopadu je zadel Dempsey nasprotniku dva krepka udarca z levo roko, nato pa je napadel Tunney. Dempsey je prejel močan udarec v brado ter več težkih v telo. V drugem krogu je začelo močno deževati in deževalo je do konca borbe, kar pa ni motilo boksačev, še manj pa publiko. V drugem krogu je Dempsey z največjim naporom svojih sil nameraval nasprotnika odpraviti s knokoutom. Toda Tunney ni omajal. V tem krogu kakor v sledečih treh je izšel Tunney že kot zmagovalec. V tretjem krogu je Dempsey zmanjšal tempo svojih napadov. Tunney je to izkoristil ter mu zadal več krepkih udarcev. V četrtem krogu je Dempsey napravil generalni napad, da pogazi nasprotnika. Kakor tiger je skočil iz svojega kota in zadel Tunneya s silovitimi udarci. Tunney se je naglo umaknil, Dempsey pa mu je sledil. V tem hipu se je Tunney bliskoma okrenil ter silovito zamahnil. Udarce je zadel desno oko svetovnega prvaka. Sledilo je nato še več naglih sunkov Tunneya v obraz in v bližino srca Dempseya. Tempo borbe se je zmanjšal. Tunney je sicer forsiral tempo, Dempseyeva moč pa je vidno pešala in bil je videti izmučen. V petem krogu pa sta se zopet silovito spopadla. Zopet je bil Tunney boljši. Spretno se je znal umikati napadom Dempseya in izkoristil je vsako priliko, kadar nasprotnik ni bil krit. Šesti krog je ostal neodločen. Tunney je pri sodnikih protestiral radi ostrega načina borjenja Dempseya. V sedmem krogu je prejel Dempsey še dva težka udarca, tako da na desno ko ni več videl. V 8. in 9. krogu se

je Tunney omejil zgolj na pariranje brez smiselnih in divjih udarcev Dempseya, zakaj zmaga po točkah mu je bila itak že sigurna. Dobil pa je več silnih udarcev od prvaka v obraz. V 10. krogu, v katerem je istakotko prevladoval Tunney, je bilo jasno opaziti, da je ta vzdržnejši, vendar ni imel toliko moči, da bi Dempseya knokoutiral. Od 10 krogov je Tunney odločil 8 zase, dva pa sta ostala neodločena.

Drugo kolo prvenstvenih tekem

Primorje : Jadran. — Slovan : Hermes.

Na igrišču ASK Primorja na Dunajski cesti se odigra jutri drugo kolo prvenstvenih nogometnih tekem. Prvi par Slovan : Hermes nastopi ob 14.30. Obe moštvi sta si priljučno po moči enaki. Hermes ima tehnično boljše ugaljeno enajstoročje, Slovan pa je fizično jačji in igra z večjo ambicijo. Pričakovati je zanimive borbe, čije izid je docela negotov.

Nato nastopi ASK Primorje proti Jadranu. Primorje je baš v zadnji tekmi proti zagrebškemu Derbyju pokazalo, da je v razmeroma precej visoki formi in bo seveda da na vsak način skušalo zagladiti poraz, ki ga je doživelo v pomladni prvenstveni tekmi proti Jadranu. Dasi je Jadran nekoliko oslabil radi prestopa svojih igralcev, bo kot običajno za Primorje najtrši oreh. Boljše šance za uspeh ima sicer Primorje, čigar moštvo kombinacijsko in tehnično nadkrijuje Jadranovec, Jadran pa bo to pariral s svojo nenavadno borbenostjo in hitrostjo, vsled česar je pričakovati eno najbolj napetih tekem letošnje jesenske sezone. Sodil bo g. Fink.

Ostale prvenstvene tekme: Igrišče SK Ilirije: ob 9 Reka — Panonija, ob 10.30 Slavija : Svoboda. Igrišče ASK Primorje: ob 9. Slovan : rez. Hermes rez. ob 10.30 Primorje rez. : Jadran rez.

Nogometne tekme na igrišču Ilirije 26. t. m. popoldne: ob 14. Mladika : Svoboda. Moste: ob 15.15 Panonija rez. : Krakovo rez.: ob 16.30 Ilirija rez. : Krakovo I. Tekma med izvrstno rezervno Ilirije in SK Krakovo, ki je v dosedanjih prvenstvenih tekmah napravil jako dober vtis, obeta dober sport.

Kolesarsko in motociklistično društvo »Sava« v Ljubljani priredi 3. oktobra izlet v St. Vid ob pol 2. popoldne. Zbirališče pred društveno pisarno, Karlovska cesta št. 4. Cestna dirka St. Vid, Kamnik in obratno. — Odhori.

Kolesarsko društvo »Sava« v St. Vidu nad Ljubljano priredi dne 3. oktobra ob 2. popoldne cestno dirko na progi St. Vid, Kamnik (kolodvor) in obratno. Prijatelji sporta so vjudno vabljeni. V slučaju slabega vremena se vrši dirka osem dni pozneje. — Odhori. 878/n

Razlika.

«Kakšna je razlika med poroko in konkurzom?»

«Po poroki prevzame žena možjevo ime, po konkurzu pa mož ženinovo.»

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Sobota, 25. septembra 1926; katoličani: Pacifik; pravoslavni: 13. septembra Avtonom; muslimani: 17. rebiul-ulevela 1345; židje: 17. elula 5687.

Jutri: Nedelja, 26. septembra 1926; katoličani: Ciprijan; pravoslavni: 13. septembra Kornilije; muslimani: 18. rebiul-ulevela 1345; židje: 18. elula 5687.

DANASNJE PRIREDITVE.
Kino Matica: »Mlada kri«; Ljubljanski dvor: »Mi mladi pomorci«; Kino Ideal: »Ljubezen bajaderes«.

JUTRIŠNJE PRIREDITVE.
Kino Matica: »Regiment po cesti gre«; Ljubljanski dvor: »Mi mladi pomorci«; Kino Ideal: »Ljubezen bajaderes«.

SPORTNE PRIREDITVE.
Hajzena: Ilirija — Primorje ob 11. v Tivoliju. Nogomet: Primorje — Jadran ob 16.; Slovan Hermes ob 14.30. (Igrišče Primorja).

DEZURNE LEKARNE.
Danes in jutri: Piccoli, Dunajska cesta, Bakarčič, Karlovska cesta.

Solnce zaide danes ob 17.54, vzide jutri ob 5.51 in zaide ob 17.52.
Mesec vzide danes ob 20.19, zaide jutri ob 9.59 in vzide ob 20.56.

V znamenju časa

(Resnična ljubljanska zgodba.)

V mali, ob tobaku zadimljeni gostilniški sobici je okrog podolgovate mize sedelo šest možakov različne starosti. Iz njihovih pogovorov si uganil takol, da so ti gospodje vsi državni uradniki.

»Žena me opominja, da bo treba naročiti premoja in drv. Seveda bo treba, to sam dobro vem, a kaj, ko pa še prve do bave nisem plačal.«

»Kaj boš ti, ki imaš le dvoje malih otrok. Ali jaz — brrr — štirje študirajo, pričetek šolskega leta je tu, oče daj to, oče kupi to — eh, saj ni, da bi govoril.«

»In stanovanje nam bodo baje spet poražili.«

»Se to! Saj vam rečem, niti krompirja si ne bomo mogli več privoščiti, kaj šele da bi mislil na kosček mesa.«

»In potem ti gospodje, ki ne vedo, kaj je beda, gredo in nam pritrgaajo že itak siromašno plačo. Da bi jih —«

Tisti hip je zmotil gospode berač, ki je vstopil v pivnico. Natakarcica ga je ošinila z zelo neprijetnim pogledom, toda prišlec se ni brigal zanjo. Z levico oprl na palico, v desnici vegasti klobuk, je pristopil k mizi. »Gospodje, prosim ponižno za majhen dar!«

»Pojdite no! Sam nič nimam,« zarobantil gospod, kateremu je berač pomolil svoj klobuk prav pod nos.

Toda prišlec ne odjenja in pristopi k drugemu:

»Gospod, prosim lepo, revež sem —«

»Verjame, da si revež, toda od nas državnih uradnikov tudi ne boš obogatel,« pravi smeje odgovorjeni.

Berač hipoma odmakne klobuk in se začne opravičevati:

»Kaj, državni uradniki ste?« Nisem vedel. Oprostite gospodje! Od onih, ki so revnejši od mene, ne jemljem darov. Še enkrat: ne zamerite gospodje!«

Potegnil je iz žepa nekaj umazanega denarja, vrge ga na mizo pred natakarcico in pokazal na pivce:

»Dajte jim! Naj pijo na moje zdravje!«

Nato je hitro zapustil pivnico.

Manica Komanova.

Ljubljanska kronika

Kronika včerajšnjega in današnjega dne je prav zanimiva. Tako je policija prejela dva nevarna sleparja in napadalca, ki sta v ostalem že stara znanca policijskih zaprov. Nedavno smo poročali o drznem napadu, ki je bil izvršen na Taboru na neko Eno Kavalor, ko se je vračala ob 23. domov. Neznanece ji je zastavil pot ter zakričal: »Denar ali pa te zakoljem.« Prestrašeno dekle je rešil neki pasant, ki je napadalca pregnal. Nekaj dni kasneje pa je bila pri Kolinski tovarni napadena Marija Hacler iz Jarš. Napadalec, ki se ji je na cesti pridružil, jo je nenadoma zagrabil za tilnik in jo udaril po obrazu. Vrgel jo je tudi na tla. Napadena Haclerjeva je kričala na pomoč, lopov pa je nato izginil v temo. Obeh teh napadov je bil osumljen 30letni zidar Filip Kinze, ki je bil te dni prijet. Dasi je tajil svoje napade, ga je Haclerjeva na policiji takoj spoznala. Kinze, ki ima verjetno še več sličnih zločinov na vesti, je bil izročen sodišču. Mož je bil radi ropa že opetovano predkaznovan in se je zadnje leto klatil po Zagrebu, kjer je gotovo zagrešil več zločinov.

Policija je dalje prejela 19letnega Ferdinanda Serpana, ki je bil v službi tveške Singer in je peneveril večje zneske, katere je inkasiral za trvdko. Oškodovalec je družbo za okoli 12.000 Din. V četrtek jutri jutri so Serpana prijeli. Izročili so ga sodišču.

Včeraj jutri je zadel pri delu kap zidarja Josipa Preglja, doma iz Most pri Ljubljani. Pokojnik je delal pri neki stavbi v Šiški poleg železniške proge. Kap ga je zadel v čelu, ko se je preoblačil v delovno obleko.

Na policijo so danes prispelle sledeče prijave: radi tatvine 4, radi kaljenja nočnega miru 1, nedostojnega vedenja 1, pretepa 1, prekrščenja policijske ure 2, prestopka obkrožnega reda 1, prestopka pasijske kontumace 10 in prestopka cestnega policijskega reda 10. Radi javnega pohujšanja je bila aretirana 1 oseba.

Tatovi so zopet marljivo na poslu. Tako je bila dne 24. t. m. vpokojenemu učitelju Josipu Tratniku iz stanovanja na Karlovske cesti ukradena zlata ura z verižico, vredna

2000 Din. — V Vodmatu št. 159 je podjetje uzmovič odnesel posestniku Andreju Bajce z vrta dve palmi, vredni 300 Din. — Včeraj popoldne se je na Krekovem trgu primerila težja nesreča. Po Streliški ulici navzdol je pridrvel s kolesom trgovski vajenec Henrik Bartol in se zaletel v konja in voz branjeve Polone Dimic. Padel je s kolesa in priletel precej trdo na tla. Bil je občutno poškodovan, kolo pa je voz zdrobil. Krivda na nesreči zadene vajenca samega, ker je prehitro vozil.

Izpred sodišča

Za tri mesece bo mir pred vami. Če pa niste zadovoljni, se lahko pritožite. Vendar pa vam ne bo nič pomazalo in se vam zna pripetiti, da dobite še več, kajti šli smo že itak pod najnižjo mero, dasi ste bili že dvakrat kaznovani. — Tako je odslavil predsednik senata dr. Gaber obtožbenca Franceta Grabnerja iz Loke pri Zidanem mostu, ki je bil obtožen kar treh vlovov. Koncem maja je prišel mož na svojem pustolovskem pohodu v Retje, kjer so mu na prošnjo dali lešiti in sicer pri dveh gospodinjah, pri Mariji Brusovi in Anici Zupanovi. Za zahvalo pa je ukradel prvi pločevinast skaf, drugi pa pleten koš. — Dalje je obiskal na svojem pohodu Jasme. Tam pa je vlovil v stanovanje Jožeta Klopčiča, ki mu je odnesel nekaj obleke in perila, srebrno uro, verižico, dozo in vžigalnik. — Te stvari je večinoma prodal. In z izkupičkom je priromal do Zagorja, se je oglašil pri gostilničarju Alojzu Ravnikarju. — Toda ni se oglašil pri njem kot pošten gost marveč se je splazil ponoči v gostilno skozi okno ter si je nabasal žepa z raznimi cigareti in tobakom. Vzel je tudi možko uro in 2 ženski verižici, nato je snel s police lepo 2250 Din vredno harmoniko in ie sel zopet v gozd, kjer je jedel, pil in kadil. Zraven pa si je zaigral na harmoniko sicer nerodno a vendar ganljivo uspravanko. — Ko pa se je zopet dobro zavedel, je bil že v ozki celici od koder so ga pripeljali po plačilo, ki je po odkritem priznanju hvaležno sprejel, ker je pričakoval, da bo kazni še ostrejša.

Maurice Boue: 17

Skrivnost „Črne žene“

Roman.

— Pet dni v temnici z njim, ukaže lakonično. Okuj ga v železje!

Kakor bi mignil, je povelje izvršeno. Razbojnik priklen Yvona z železno verigo za roke in noge in ga vrže v temno celico.

— Na skupščino, ukaže poglavar.

To rekiš zavzame prostor na stolu poleg velike, iz surovega lesa zbite mize.

Devet postav se zbere okoli poglavarja. Bili so postopaci, že večkrat kaznovani zločinci in pobeželi obojenjaki, ki so se bodisi vsled bede, bodisi ker jim je prijal krvavi posel, podali v službo »Strahovalca dupline«. Ogrnjeni so bil v zakrpane in zamazane plašče, na glavi pa so imeli pokrivala iz mehke klobučevine.

— Pipe iz ust!

Vsi store po ukaz.

Imam sodce vina, spregovori eden od razbojnikov, ki je slisal na ime Conian.

— Sem z njim! zagrm poglavar.

Conian prišne in položi na mizo sodce španskega vina. Zamašek je bil v hipu na tleh, dragocena pijača pa v kositrastih kozarcih, ki so se izoraznili, kakor bi trenili.

— Kdo se je bil ponudil, da obišče Fancha?

— Jaz, gospodar, odvrne mršav bandit, ki je bil dolg kakor preklja in je jedva stal na zverženih nogah.

— Kako mu gre?

— Gospodar, nahaja se v brestski bolnici in povedali so mi, da so mu moralizodrezali desno roko.

— Za nas je torej izgubljen.

— Neustrašen tovariš je bil, pripomni Loic.

— Utelesena zvestoba. Zato sem ga tudi vedno vzal seboj, kadar je bila nevarnost. No zadnjič smo se srečno odnesli pete z dvorišča »Zaklete hiše«.

Ali je kdo že videl tuja, ki se je naselil pri slikarju?

— Zdaj so že trije, odgovori Conian.

— Trije? zakriči poglavar.

— Da, trije. Tisti, ki je prišel poslednji, je srednje postave in ima rusko brado. Ne vem, odkod ga je prinesel vrag. Zdi se mi, da iz Crozona, odtam ga je vsaj pozval slikarjev prijatelj.

— Vem, pripovedoval si mi že. Kako mu je ime?

— Marcel Duroy... Tako sem čital v pismu.

— Obsojam vse tri na smrt! zarenči poglavar.

— Smrt jim! zatuljijo banditi.

— Če bi ne bilo tega prokletega Yvona, bi bila vsaj dva že v moji oblasti.

— Morlon je silno močan; velik je in čokot.

— To me ne briga, zagodrnja poglavar in udari s pestjo po mizi.

Razbojnik izpraznilo vrče in si jih znova nalijajo.

— Naši so ključ od vrat tajinstvene kleti, nadaljuje poglavar. Tako mi je pravil Yvon. Ta ključ mora biti v mojih rokah, predno solnce tretjič vzide.

— Dobili ga bomo!

— Kadar ga dobite, pridete po nova povelja!

— Kakor ukazuješ, gospodar!

Tedajci se začne žvižg. »Strahovalca dupline« se strese, Conian pa plane k izhodu in se v hipu zopet vrne.

— Ladja je prispela, gospodar.

— Da se mi nikdo to noč ne gane, ukazuje razbojnik, ki je menda slutil, da se je pripetilo nekaj izrednega.

Poveznik je širokokrajni klobuk na glavo, pregledal pištole in odšel.

Ladja, ki se je lagotno gibala na valovih pred vhomom v »Plozovski pekeli« — tako se je imenovalo skrivališče razbojnikov — ni bila ena od navadnih ladij, ki jih videvaš vsak dan ob brentanski obali. Bila je elegantna lahka s parnim pogonom. Nihče je ni prav poznal. Mornarji, ki so jo srečavali, so jo šaljivo nazvali »Leteči Holandec«, po tisti pošastni ladij, koje legenda kroži po vseh severnih deželah. Nihče ni vedel povedati niti odkod je skrivnostna lahka, niti katere narodnosti je. Najstarej-

šim pomorščakom je bila neznana njena zastava.

Jobic-Ann-Drez — tako je bilo pravo ime tistega, ki mu je ljudska domišljija vzdela imek »Strahovalca dupline« — je neutegoma odhitel na krov jahte in se podal — očitno je bil dobro znana na ladji — v dokaj prostorno, razkošno opremljeno kabino. Slike velikih mojstrov so krasile stene, obite z reliefno obdelanim mahagonijem, in krasna orientalska preproga je bila razgrnjena na parketnih tleh. Dragoceno pohištvo so krasili mozaični vložki in pozlačene bronzene dekoracije. Jobic je sedel na divan in čakal. Čez nekaj hipov je vstopil v kabino mož. Oblečen je bil v črn površnik, urezan po najnovejši modi. Dragoceni prstani so se lesketali na njegovih prstih. Človek bi mu sodeč po vnanosti prisodil kakih petinštirideset let, čeprav so gotove poteze v njegovem obrazu pričale, da ima mož za seboj burno življenje.

Jobic je spoštljivo vstal in na neznančev mig zopet sedel.

— Poklical sem te, spregovori tuje, ker ti imam povedati važnih stvari.

Jobic se prikloni.

— Ali se je Yvon vrnil?

— Da, odgovori Jobic, toda šele po večdnevni odsotnosti. Stanovanci »Zaklete hiše« so ga presenetili in mu izprili nekatero tajnosti. Nato so ga zaprili, izdajca se potem ni več upal priti mi pred oči. Tako sem šele ravnokar zve-

del, kaj se je zgodilo. Fanchu so odrezali desnico...

— Grad Kerbervé je dobil poset...

— Tega nisem vedel, se vznemiri Jobic Sicer pa, kaj so mogli najti v razvalinah? ... Če le ni Joel...

— Joel je blazen... on jim ni vedel ničesar povedati... Ali izključeno ni, da je kdo drugi...

— Ali je kaj zmanjkalo, če dovolite?

— Tudi tega ti ne vem povedati. Zaenkrat mi je znano le, da je bila ena plošča v viteški dvorani odtrgana iz tal. Jasnno je, da se to ni zgodilo brez določnega namena. Trdno sem prepričan, da so bili pod tisto ploščo skriti važni predmeti.

— Nemara zaklad!

— Ne vem, kajti dozda se nisem kaj brigal za grad Kerbervé. Ni mi padlo v misel, da bi preiskoval tla. Morda ni bilo dobro, da sem to prezrl, a kdo more misliti na vse? Vzlic temu sem se že nekaj dni pečal z mislijo, da raziščem grad, ko sem naenkrat zvedel, da je Yvon izginil. Zdaj pa je seveda prepozno...

— Prepozno! zamrmra Jobic ves prepaden. Ali veste, da so prebivalci »Zaklete hiše« že našli ključ?

— Naši so ga?

Gospodarstvo

Tržne cene v Ljubljani

Danes je bil ljubljanski sobotni trg izredno živahen. Na trgu je bilo iz okolice in oddaljenějšíh krajev pripeljanega več vozov krompirja tudi mnogo zeljnatih glav. Sadni trg je bil danes nabit. Mnogo grozdja, hruške in jabolok. Tržne cene se od preteklega tedna niso v nobenem oziru spremenile. Cene so raznim živilom in potrebščinam sledeče:

Za odbor J. N. A. D. Jadranac:
Jelenec Gornji, t. č. predsednik.
Ilešić Svetozar, t. č. tajnik.

V ponedeljek dne 27. t. m. praznuje petdesletnico svojega rojstva br. Milko Krapež, odlični narodni in sokolski delavec, mož, ki je v neumornem delu posvetil vse svoje življenje narodu in sokolski ideji. Rojen dne 27. septembra l. 1876. v Ljubljani je prišel kot dveletni deček k svojim sorodnikom v Vipavsko dolino, kjer si je že v mladostnih letih pridobil na skalnatih kraških tleh trdno narodno vzgojo. Kot trinajletni deček se je posvetil urarski obrti in nato krenil v tujino, da izpopolni svoje znanje. Že kot vajence se je zanimal za sokolsko telovadbo ter posejal kot naraščajni telovadnik v Narodnem domu. V mestecu Heimbargu ob Dunavu, kamor ga je zanesla pot, je ustanovil telovadno društvo in si kmalu pridobil iskreno prijateljstvo svojih tovarišev.

Leta 1896 se je vrnil zopet v domovino, da odsluži svojo vojaško dolžnost, nato pa se je z vso mladeniško agilnostjo in požrtvovalnostjo lotil sokolskega dela. V prvih dneh po izbruhu svetovne vojne, ko je bil ves avstrijski srd naperjen proti narodnici in naprednim organizacijam med Slovenci, je neustrašeno, ne meneč se za nevarnost in posledice, stal v boju in rešil svoje sokolsko društvo Ljubljana II. iz krempljev avstrijskih partizanov, ki so mu hoteli za-
pleniti vse premoženje. Lani ob 25-letnici svojega sokolskega dela pa je zbral brat Milko svoje dolgoletne in težke izkušnje v »Spomine ob 25-letnici« in jih podaril v »Sokolčice« jugoslovenskemu sokolskemu naraščanju. Kot dolgoletni društveni podsta-
recista, predsednik zadruge urarjev in zlatarjev in podstarosta ljubljanske sokolske župe si je jubilat pridobil nevernjljiv vsestranski zaslug.

Brat Milko! V dokaz svojega iskrenega priznanja Ti ne moremo podati ničesar drugega, kakor vsa svoja srca, združena v bratske čestitke Tebi in Tvoji narodni rodbini. Da bi Ti bilo živeti še dolga leta! Zdravo. — Odh. Sokola, Ljubljana II.

Sokolité. list za sokolski naraštaj, pri-
naša v št. 9. — 10. sledečo vsebino: Igor
Vidie: Zlati Prahi. — Hajrudin Čurić: Zlati
Prag. — Igor Tide: Ob Vltavi. — Sestra
Nina: Naš ženski naraštaj na vsesokolskom
sletu u Pragu. — Vlada Tratarjeva: Spomi-
ni na Prago. — J.: Glavni zletni dnevi.
— Dr. Viktor Murnik: O nečem, što je nakon
rata još potrebno nego biše pre. — Igor
Vidie: Praški utrtnki. — Dopisi. — Glas-
nik.

Sicer p. so zanimive ostale dunajske novitice: L. Andrejev »Clovek, ki dobiva klofute« (Modernes Theater), Lenau »Faust« (Kammerspiele), Colton-Randolf »Dež« (Josefsstädt glee).

V Pragi bo igral v Pirandellovem »Henriku IV.« naslovno vlogo V. Vydra. — Češke letošnje premiere bodo: E. Konrádova »Komedia v kocki« in Kalman-Cassijeva prvotna komedija »Kako nam je slikal«.

Beografska drama pripravlja premiero

M. Dimitrijevićeva »Pirovanja«, ki so ga igrali pred dvema leti v Zagrebu. Delo režira ravnatelj beogradske drame dr. Br. Gavella.

V Zagrebu pojo v »Pikovi dami« naši znanstvenici: Zikova, Simenc in Primožič.

V Sarajevu začne izhajati s 1. oktobrom gledališki list »Pozornica«. Prinašal bo v vsaki številki po en gledališki komad in običajne gledališke zanimivosti. V prvi številki prinese Nušićevo komedijo v enem aktu »Svetovna vojna«. Urednik mu je Vl. Trmša, lastnik pa R. Romanović, tehnični šef sarajevskega gledišča.

Dirigent Andra Mitrović, tudi Ljunjančanom dobro znan, obhaja te dni 25-letnico metniškega delovanja.

V Celju je imelo »Glasbeno društvo« občni zbor, na katerem je bil izvoljen za predsednika učitelj g. M. Stante.

V Gorici začne »Petko in glasbeno društvo, 1. okt. z rednim poukom.

V Tolminu so oblasti razpustile »Rokodelsko bralno društvo«, ki je delovalo celih 45 let.

Dr. J. Högler

stanuje in ordinira od ponedeljka
27. t. m. dalje v **Dalmatinovi ulici 9,**
(vhod Kralja Petra trg 3). 2733

Ob pričetku študijskega leta 1926 (1927) je bilo Jugoslovanskega naprednega akademsko društvo »Jadran« v pravi jugoslovanske napredne akademije, da stopijo v njegove vrste. Naš poziv velja v prvi vrsti letosnjim abiturientom, ki bodo nadaljevali svoj študij na ljubljanski univerzi.

V teku svojega sedemletnega resnega in smotnega dela je naše društvo pokazalo, da se kol naprečuje kulturno, politično in gospodarsko akademsko društvo v državi za vedno svoje naloge med akademsko mladino ljubljanske univerze. Na podlagi svojega jugoslovanskega naprednega programa hoče izvršiti iz svojih članov zavedne in prave jugoslovane.

Vsak torišči ima v društvu priliko, da deluje in razvije v njem vse svoje zmožnosti. Kulturno znanstveni osek, ki prireja predavanja in debata, sofare, posveča neuretem problemom sedanje dobe, vrši velik del društvenega programa s tem, da oblikuje svetovni nazor svojih članov in izpolnjuje njih izobrazbo. Bogata knjižnica in čitalnica pomagata pri tem stremljenju. V ostalih osekah se more vsak Jadranščan edinstveno po svojih sposobnostih na glasbenem, dramskem polju itd. Za goštev društva prireja društvo družbene sofare.

Da porabi in vzbudi med članstvom zanimanje za znanstveno delo, priredi v ta-kočem študijskem letu J. N. A. D. Jadran

Sokol I. ima danes v soboto zvečer svoj družabni sestanek na Taboru. — Jutri v nedeljo dopoldne ob pol 12. ima sokolska moška in ženska deca pod vodstvom prednjakov izlet na Šmarno goro. — Jutri v nedeljo popoldne družinski izlet na Laverco. Odhod ob 12. in pol s Tabora odnosno ob 12.45 z Dolenjskega mosta.

Film

Kljub temu, da gre proti koncu meseca, kar se zelo čuti pri obisku, smo imeli zadnji teden precej pester repertoar filmskih novitet. Dasi sezona se ni na višku, so že prišla podjetja na dan s slageriji. Med učinkovitostmi zadnjega tedna spadata v prvi vrsti filma »Mlada kri« in »Charlejeva tetka«, deloma tudi »Strah pred zakonom«.

Film »Mlada krič« z Lyo de Putti je vrata Matica. Ta film spada nedvomno med najboljša dela nemške filmske umetnosti, kar smo jih videli v Ljubljani. Vsebinsko globoko zasnovan in izredno okusno opremljen drži gledalca od začetka do konca v največji napetosti. Veliko prednost ima delo tudi v tem, da se predvaja brez pavz. Dejanje sledi dejanju in tako odpade običajno mučno čekanje nadaljevanja.

Drugi film velikega stila je bila »Charleyeva tetka«, uprizorjen po istoimenski komediji. Naslovno vlogo je podal Sid Chaplin, brat svetovnega komika Charlie Chaplina, tako verno in tako dovršeno, da so se gledalci zvižali od smeha. Sid Chaplin spaja gotovo med najboljših komedijante sveta, v mimiki skoro nič ne zaostaja za svojim glasovitim bratom. Režija in »inscenacija sta bili brezhibni. Delo, predvajano v Dvoru, je, kakor »Mlada krič, doživelo velik uspeh.

Ideal je predvajal v začetku tedna film »Človek z drugega sveta«, precej fantastično in napeto delo. Temu nemškemu filmu je sledil ameriški »Strah pred zakonom«. Oba filma sta vzbujala precej pozornosti in sta bila razmeroma dobro obiskana.

Poleg teh filmov je omeniti še ostale, ki so jih ali jih pa še predvajajo. V Matici so dali v začetku tedna reprizo filma »Pat in Patachon kot detektiva«, v Dvoru »Sport in ljubav«, sedaj pa igrajo v Dvoru »Mladi pomorci«, v Idealu pa »Ljubezen Badi-
darec«.

V Mariboru so igrali: »Jasmira«, »Sumatra, dežela rumenega solnca«, »Njegovo malo Veličanstvo«, »Kobra« (Rudolf Valentino), »Harold Lloyd 1000 : 1«, »Moj mali Rabi« (Gloria Coogan).

V Zagrebu so igrali: »Manon Lescaut«, »Opatova ljubica«, »Miami«, »Luč orientja«, »Ljudje v nevarnosti«, »Mokre pustolovski-
nec«, »Odpeljana hčerka« (Pat in Patachon).
Na Dunaju so igrali: »Orel« (Vilma
Banky), »Cirkus Pat in Patachon«, »Vesela
vdova« (Mac Murray), »Rodnina Schimek«,
»Grofica Orlov«, »Poštena bedak«, »Cvetke z
jugaz«, »Ljubav, lopovi in briljanti«.

Govedina: v mesnicah po mestu 16—19 Din, na trgu: goveje meso I kg 18, II 15, teletina I 20, II 17—18, svinjina: prašičje mesa I 22.50, II 19—20, slanina na debelo 19, mast 23—25, prekajeno meso 32, drobnica kostrunovo meso 13—14, jagnjetina 20. Konjsko meso I 8, II 6.

2. *Perutnina*: majhen piščanec 15—18, večji 20—25, kokoš 25—35, petelin 25—30, raca 25.

3. *Mlečni izdelki*: mleko 250—3 surovo maslo 40, čajno maslo 55, maslo 45, sirček 9—10, jajca par 250—3.

4. Kruh: bel kg 6, črni 5, rženi 5. Magistrat je po tržnem nadzorništvu odredil, da se morajo peki strogo držati enotne teže.

5. *Sauje*: luksuzna jabolka 8, jabolka I 6, II 5, III 2—4, luksuzne hruške 10, hruške I 8, II 6, III 2—4, češplje 2—4.

6. *Mlevski izdelki*: moka št. 0 5,5–6, št. 1 5–5,50, št. 2 4 do 4,50, št. 3 3,75–4, koruzna moka 3,50–4, koruzni zдроб 4–5, pšenični zдроб 6,50, ajdova moka I 9, II 8, ržena moka 5.

7. *Kurivo*: q premoga 43.50, trda drva
kubični meter 150, mehka 75.

2-5. Din kin, ajserica 3-5, endivija 3-5, zgodnje zelje 1-1.50, kisló zelje 3.50, ohrovt 1-1.50, kolerabec 3, podzemljice 1, špináča 4-5, paradižniki 3-4, strošji fižol 3-5, novi luščeni fižol 3, čebula 2, česenj 5-7, krompir 1.25-1.50, repa 1, kislá repa 3, zelenjáva za juho 3.

Čvrsta tendenca na sladkornem trgu je bila minuli teden prelodno prekinjena samo sredi tedna. Visoke newyorške cene so začetkom tedna izrabili Kubanci za dobičkonosne prodaje in tako so v torek in sredo potisnili cene nekoliko navzdol. Kljub temu je bila tendenca koncem tedna zopet čvrsta in tečaji doslej letos najvišji. Veriznistvo si pomaga z reklamami za prodajo sladkorja v vzhodno Azijo, dasi gre tja zelo malo sladkorja. Glavna opora sladkornega trga je nade, da se bodo velike zaloge šešamosa vendarle zmanjšale in da bo znižanje produkcije pesnega sladkorja v Evropi kakor tudi omejitev sladkorne produkcije na Kubi povečala povpraševanje.

Na newyorskem trgu je opaziti že več mesecev porast cen. Tako je notifralo kubansko prompt blago ocarinjeno 13. septembra 4.43, 17. septembra pa 4.40, terminsko za oktober 13. sept. 2.65, 17. sept. pa 2.67, za december 2.71 in 2.75-2.76, za januar 2.76 in 2.77, za februar 2.67 in 2.69, za maj 2.75 in 2.78, za julij 2.83 in 2.89. Trgovina pa ne preskoki običajne meje. Dnevni promet preskoki redko 60.000 ton. Londonski trg je pa še labilnejši, ker so zaloge v Angliji izredno velike. Terminski tečaj si poskodili minuli teden povprečno za 1 in pol penice. Tudi na praškem trgu je situacija mirna.

Zanimivije kod trg sam je njegovo zakulisje. Na Českoslovačkem je eladkorna industrija naposled ustanovila sladkorni kartel in tako je pričakovati, da bodo cene prale slej znatno poskočile. Zato se domači trgovci in konsumenti zalagajo že zdaj s ceninim blagom in pomagajo likvidirati velike zaloge iz kampanje 1925—1926. V avgustu je šlo v promet 325.614 centov sladkorja. V septembru bo promet še večji. Vpliv skritih zalog se pokaže v oktobru tako, da bo povpraševanje ponehalo. Ako obenem poskoči cena sladkorja, upamo da bi se s tem dobila kampanji letošnje veliko povpraševanje po sladkorju odbržalo. V Nemčiji nameravajo zvišati carino na sladkor od 5 na 10 ali vsaj na 7,5 marke. To bi pomenilo podražitev sladkorja v Nemčiji in povečanja izvoza nemškega sladkorja. Nemčija hoče s tem zavzeti svoj predvojni položaj na mednarodnem sladkornem trgu.

—g **Klub veletrgovcev.** Te dni je bil v Beogradu ustanovljen klub **vletrgovcev** kolonijalnega blaga, ki ima namen ščititi beogradske veletrgovine. Uprava kluba ima na programu v prvi vrsti pritisk na vse člane, ki ne plačujejo redno svojih dolgov. Vse one trgovce, ki ne izpolnjujejo svojih dolžnosti, bo klub bojkotiral.

—g Polom banke. Požarevačka Okrožna banka, največji denarni zavod v požarevaški oblasti, je prišla 30. julija v konkurz. Banka je bila ustanovljena l. 1912 z delniško glavnico 1.000.000 Din. Po volji je zvišala delniško glavnico na 3 milijone, pozneje pa na 5 mil. in koncem l. 1925 celo na 10 milijonov. Financirala je mnoga industrijska podjetja in ker ni mogla dobiti dovolj denarja, je začela plačevati vlagateljem zelo visoke obresti. Tako je prišla v denarne stiske in lani je izdala iz blagajne 120.000.000 Din ter ostala majalne brez gotovine. Kmalu so začeli upniki tirati svoj denar, ki ga banka ni mogla izplačati. Svojin vlagateljem je dolžna 17 milijonov. Njo nam napovedanega konkurza je imela 31 milijonov 704.662,65 Din aktive in 20.222.105,35 dinarjev pasive, kar bi pomenilo, da so aktivci za 11.482.557 Din večja od pasiv. V resnici pa je upravni odbor navedel v bilanci maksimalno vrednost bančnih objektov in tako umetno zvišal aktiva.

—g **Energični ukrepi za izterjavanje davkov.** Na temelju čl. 190 finančnega zakona za l. 1926-27 je izdalo finančno ministristvo vsem finančnim direkcijam v prečasnih kraljih naloge, da začno takoj strogo kaznovati vse one davčne organe, ki do konca oktobra ne bi iztirjali vsaj 75 odstotkov neposrednih davkov.

—g **Ravnatelji Francosko-srbske banke odstopili.** Iz Beograda poročajo, da je dolgotletni ravnatelj Francosko-srbske banke Baruh povodom svojega bivanja v Parizu odstopil.

Po daljšem odmoru je izdala Tiskovna zadruga v seriji Zupačičevih prevodov Shakespeara je zopet novo knjigo »Kar hoče« (Twelfth Night or What you will). V prelestnem jeziku in dovršeni formi smo dobili prevod enega najbujnejših del velikega Britanca. O vrljah prevajalčevih so besede nepotrebne. Vendar lahko rečemo, da se je baš v tem delu umetnik Oton Zupačič v vsej svoji sili poglobil v vsebostnega duha Shakespearejevega. Sjajni postavi viteza Tobije in viteza Bledice, moštrsko obvladane scene v prozi, ritem verzov, vse to diha in raste kot božja natura iz tleh. Dejanje, ki se vrši na naših ilirskih tleh, je polno prešernega smeha, kakor ga je poznala samo »Stara Anglija«. Knjigo nasode je imenoval Goethe Shakespearejeva dela: med temi knjigami je najpristranejših ena pričujoča.

SAVREMENA OPĆINA. Izšel je 6. zvezek, ki razpravlja o aktualnih problemih, tičočih se samouprave občin in naše občinske zakonodaje. Med drugimi prinaša sledeče razprave: Nadzorstvo države in občinske finance. — Nedostatki projekta zakona o občinah. — Kriza političnih občin v Dalmaciji. — Občina in zavarovanje dedštevcev. — Iz inozemske občinske zakonodaje. — Samouprava in nadzorna oblast ter še več drugih razprav o raznih občinskih zadevah Revija, ki ima med svojimi souredniki priznane poznavalce razmer, zasluzi pozornost najširše javnosti, zlasti pa vseh, ki se zanimajo za občinske zadeve. Naročila se pri upravi v Beogradu Naročnina, ki znaša letno 260 Din, pa se pošilja na pošto čekovni račun št. 53.143 poštne hranilnice v Beogradu.

SRPSKI KNJIZEVNI GLASNIK. V
 drugem septembarskom zvezku prinaša ta
 najboljša srbska književna revija poleg na-
 katerih pesmi mlađjih srbskih literatov tu-
 di sledeće zanimive razprave: Dr. M. Reše-
 tar: Šaljiva pesem in satira v naši stari li-
 teraturi. — J.: Fašisti in njihova dela. — Dr.
 J. Demetrović: Kriza parlamentarizma v
 slopsnem in pri nas — Revijo toploti pripo-
 ročamo vsem, ki se zanimajo za našo knji-
 ževnost in sodobne probleme iz javnega
 življenja. Naroča se pri upravi v Beogradu,
 Skopljanska ulica 9. Celoletna naročnina
 iznosi 180 Din.

NOVI ŽIVOT v Beogradu izhaja pod tem naslovom lično urejvan in lepo opremljen tednik, ki obravnava vse aktualne, politične, gospodarske in kulturne probleme. Zadnja (47.) številka prinaša dve tematski sledi razprave: Pravi in lažni demokracizem — Vprašanje guvernerja Narodne banke. — Naši gospodarski odnosi s Italijo. — Odgovore na vstopno vprašanje. — Danksi tisk o naših razmerah. — Mesecina naročnina znaša 20 Din. Naročila pošiljati Obitelj, v. p. 25.

SVIJET. Zadnja (12.) številka te bogato ilustrovane revije prinaša zopet celo vrsto lepih posnetkov iz naših domačih krajev in o važnih dogodkih po svetu. Zelo posrečene so slike o našem kraljevskem dvoru na letovšču. O zadnjem zasedanju Društva narodov prinaša zanimive posnetke. Zelo originalni so posnetki z naših kopalnic. Decja priloga prinaša zopet celo vrsto otročjih slik, tako da bo tekmovalcem prav težko izbrati najlepšega, ki bo dobil prvo nagrado. Da ne manjka najnovejša moda, je samo po sebi razumljivo. Poleg tega ima mnogo lepega belestrisrčnega gradiva in obsežen opis zadnjih dogodkov v kulturnem in sportnem svetu.

ZENSKI SVET Septemberska številka prinaša sledečo vsebino: Obrazi in duše: Ljudmila Poljančeva — F. Brezik: Povest mlađe Dore (nadaljevanje). — Iz spominov Sofije Andrejevine — Prešernova sodba o ženi. — Slovenske umetnice: Ida Pregarc-Kačičeva. — Tuberkuuloza deca. — Roditeljska sloga. — Gospodinjstvo kot poklic. — Priloga: Ročno delo. Polg tega prinaša še več pesmic, med drugimi tudi »Honorar« pokojneje Srečka Kosovelca. Zenski svet zahaja vsak mesec s krojno prilogo. Letna naročnina znaša 65 Din. Naroča se za Jugoslavijo pri upravi, Ljubljana, Karlovska cesta 20.

Darujte za dijaške kuhinje

Niso več danes volitve
največja senzacija za Ljubljano, toda sedaj se govori samo o filmu
Ljubezen bajadere
ki ga predvaja od danes naprej kino IDEAL. — Krasni orientalski
film z originalno orijentalno godbo. Cene v kljub dragi nabavi nevišane
Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.
Jutri dop. ob pol 11., pop. ob 3., pol 5., 8., pol 8. in 9.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 25. septembra 1926.

— Odlikovanje v naši vojski in mornarici. Odlikovani so: z redom Belega orla V stopnje kapetan vojne broda Adolf Mladic in redni profesor vojne akademije Franjo Vajda, z redom sv. Save V stopnje poročnik vojne broda I. kl. Anton Klinar, z redom Belega orla V stopnje rez. peh. kapetan 2. kl. Riko Jug, Dragotin Moderin-Kuzmin in Rudolf Erber, rez. artil. kap. II. kl. Evgen Kvinc, rez. sodni kap. I. kl. dr. Milutin Tišak in dr. Vilim Kosin, z redom sv. Save IV. stopnje rez. peh. major Milan Bošnjak, rez. peh. kapetan 2. kl. Vladimir Terzina, rez. artil. kapetan 2. kl. Oskar Smolek, rez. peh. kapetan 2. kl. dr. Branko Arko, rez. peh. poročnik Ante Kovač, Milan Hoholac, M. Kozjak in Maks Kovačič; rez. artil. kapetan 2. kl. dr. Vladimir Levstek, rez. artil. poročnik dr. Andrej Gostiša, rez. konjeniški kapetan 2. kl. Dragotin Viland in rez. administr. poročnik dr. Ivo Ražen.

— Iz državne službe. K poštini direktorji v Ljubljani je premeščen poštornarinski uradnik Franjo Rifelj, doslej dodeljen direktorji v Novem Sadu. — Upravni nadzornik oddelka socijalne politike v Ljubljani Ivan Sedlar je uvrščen naknadno v 1. skupino 2. kategorije.

— Za načelnika oddelka za poljedelski pokuk v ministru za poljedelstvo je imenovan dr. J. Petek.

— Tovarni avtomobili za selitve uradnikov. Iz uradniških krogov smo prejeli: Pogostoma so državni uradniki premeščeni v kraje, daleč oddaljene od železnice. V takih slučajih so prisiljeni, da prevažajo pohištvo z navadnimi vozovi. Tak prevoz pa je ne le zelo drag, ampak se tudi pohištvo zelo kvari, zlasti kjer so lažje ceste. Državna uprava v vsakem večjem kraju razpolaga s tovornimi avtomobili. Bilo bi mnogo praktičnejše, da bi za selitve uradnikov stavila na razpolago tovrstne avtomobile, kar bi zelo pocenilo stroške in bi tako tudi država imela manjše izdatke. — Predlog je vsekakor uvaževanja vreden, zlasti tam, kjer so tovorni avtomobili na razpolago. Selitve bi se v takem slučaju lahko izvršila mnogo hitreje in brez večje škode za pohištvo.

— Proslava zavzetja Kajmakčalana. Vojno ministrstvo objavlja: V javnosti se je že ponovno ozneval 16. september kot dan zavzetja Kajmakčalana, kar pa je po grešno. Kajmakčalan je bil zavzet glasom uradniških podatkov po starem koledarju dne 17. septembra po našem dne 30. septembra in velja torej ta datum kot dan proslave zavzetja Kajmakčalana po naši južni vojski.

— Društvo Narodov in novinarji. V četrtak je bila na plenarni seji Društva narodov sprejeta resolucija, s katero se poziva vlado, naj gre do novinarjem, ki so člani mednarodne novinarske federacije (to so tudi vsi člani Jugoslovenskega novinarskega združenja), pri izdaji potnih listov in vizumov ter pri prekoračenju mej, kar najbolj na roko, da jim na ta način olajšajo njihovo službo.

— Iz »Vodnikovih družbe«. Knjige »Vodnikove družbe« v Ljubljani so dotiskane. Te dni jih dobimo v roke knjigovoz. Čim bo vezava končana, jih prične pisarna takoj razpošiljati. Zato pozivamo poverljive, da takoj vrnejo, v kolikor tega še niso storili, izpolnjene vprašalne pole. ki so jih pred kratkim dobili od vodstva.

— Svečana otvoritev epidemioškega zavoda v Zagrebu. Zgradba, v kateri bo nameščen epidemioški zavod v Zagrebu, bo tekoma meseca dogotovljena. Svečana otvoritev zavoda, ki bo združena z veliko slavnostjo, se bo vršila koncem oktobra. Udeležil se je bo osebno tudi minister narodnega zdravja.

— Zgradba dijaškega doma. V Beogradu je uvedena akcija za zgradbo dijaškega doma po vzorcu Zagreba in drugih mest. Akcijo vodi poleg dijaških društev predvsem Jugoslovensko učiteljsko združenje. Prihodno nedeljo se vrši v Beogradu veliko zborovanje, nakar bo uvedena posebna nabiralna akcija. Z zgradbo naj bi se pričelo že prihodnjo pomlad. Stroški so proračunani na 3 milijone dinarjev.

— Slovenski skavti — javnost! Prosvetno ministrstvo je začasno prepovedalo skavtizem v šolah. Vzrok temu je spor med voditelji v centrli. Z ozirom na to opozarjamo cenjeno javnost, da slovenski skavti nimajo s sporom ničesar opraviti. Nasprotno vse svoje sile so zastavili v to, da bi pomirili razburjene duhove, a zaman. Spor je lokaliziran samo na Beograd in na nekoliko delov Hrvatske in Slavonije. Slovenija, Dalmacija in Bosna so stale sporu ob strani in so vzgajale svojo mladino v pravem skavtskem duhu. Zato je udarec, ki naj bi zadel samo nekoliko nespravljivih ljudi, precej krivičen. Morda pa bo koristil, ker bo streznil možne na vodilnih mestih in jih spomnil, da je ideja prva, osebnosti pa so kvarne vsakemu napreduku. Slovenski skavti, ostanite mirni! Danes je med nami toliko odraslih članov, da se vam ni treba bati, da bi naš idealni pokret propadel. Pozikusi bomo, da se spor v Beogradu čim prej konča in zadosti upravičeni zantevi prosvetnega ministrstva. Drugače pa bomo ustanovili samostojne slovenske skavte z istimi cilji! Vsi, ki se začasno ne boste mogli udeleževati sestankov, ostanite zvesti našim lepim zakonom! —

— Hranilnica in posojilnica v Središču ob Dr. je poklonila mesto venca na grob bivšemu svojemu načelniku g. Maksu Rožiču revnim otrokom domače osnovne šole znesek 200 Din.

— Podružnica SPD v Kranjski gori je včeraj dogradila tretjo pot v Prisankovem masivu, namreč varijanto nove poti skozi Okno, katera je v marsičem še interesantnejša, kot ona na vrh. Izhodišče Koča na Gozdu ostane še nadalje odprta.

— Ljudem, ki so potrti od dela prenapeti, za delo nesposobni, povzroči prihodna grenčica »Franz-Josef« prosto kroženje krvi in povišuje zmoglost za delo in mišljenje. Vodilni kliniki dokazujejo, da je voda »Franz-Josef« tudi za duševne delavce, npr. v ženski odlični vrednosti otvorilo črevesa. Dobiva se po lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah. 132-T.

— Uradni List št. 87 z dne 24. t. m. objavlja naredbo o pobiranju občinskih doliad v občinah bivše vojvodine Koroške, o pobiranju okrajnih doliad v občinah okrajnih zastopov mariborske oblasti, o pobiranju občinskih doliad v občinah Trojan, Motnik in Spitalič v celiskem srezu ter razglase velikega župana mariborske oblasti, raznih drugih uradov in oblastev ter razne objave.

— Poziv železniškim vpokojencem. Društvo obvešča svoje člane, da je bila dne 9. in 10. t. m. v dosegu zaslužnih pravic ponovno deputacija železniških vpokojencev vseh direkcij v Beogradu. Nekateri člani imajo še poravnati članarino. Naj vsakdo stori svojo dolžnost, da more društvo nadaljevati svoj težak boj do končne zmage! — Odbor želez. vpokojencev.

— Sanatorij v Avstriji. Poseben sloves uživa sanatorij dunajskih trgovcev (Sanatorium der Wiener Kaufmannschaft) v Affenz (Stajerska) za obolenja na dihalih (Stajerski Damos). Telefonska številka sanatorija je: Affenz 8. Sanatorij ima izvrstno lego ter je najmodernejši urejen in ima dokazano največje uspehe pri zdravljenju. Ravno tako je splošno dostopen tudi sanatorij trgovcev (Sanatorium der Kaufmannschaft) na Dunaju znotraj bolezni, kirurške in urološke službe. Onemljen je z najmodernejšimi medicinskimi potrebščinami. Pojavila se tudi Gremij dunajskih trgovcev (Gremium der Wiener Kaufmannschaft). Wien, IV., Schwarzenbergplatz 16. telefon 57-5-35 serija. 874-n

— Zirovnikov Zbor v St. Vidu na Ljubljani ima v ponedeljek, dne 27. t. m. izredni občni zbor. Vse članstvo se poziva, da se polnoštevilno udeleži. Spored zelo važen.

Iz Ljubljane

— Iz Mučen incident pri volilni komisiji Trgovske zbornice. Včeraj zvečer je prišlo pri volilni komisiji Trgovske zbornice do mučnega incidenta, s katerim se bo bavilo še sodišče. Tekom dopoldneva je prišel nek bančni sluga članu volilne komisije g. Petovarju denar in tozadevno nakaznico banke. Nakaznica je rdeče barve. To pa je dalo klerikalnemu članu komisije g. Ložarju, ki je zapazil, da je g. Petovar nekaj rdečega vtaknil v žep, povod za sumničenje, da vrši g. Petovar volilno sleparijo. Prijavil je zadevo predsedniku volilne komisije vss. dr. Levičniku, ki je po večerji odredil ponovno štetje glasovnic. Na začudeno vprašanje članov komisije je izjavil, da je sprejel zoper g. Petovarja ovadbo, da je vihotapil glasovnice. G. Petovar je zadevo seveda takoj pojasnil in pokazal sleparsko »glasovnico«, ob enem pa odločno protestiral zoper nesramno sumničenje. Zadoščenja pa si bo poiskal pred sodiščem. Dr. Levičnik je takoj uvidel, da gre za povsem neosnovano sumničenje ter da ni nikakega dvoma o absolutni korektnosti g. Petovarja. G. Ložar pa se je še sedaj poskušal izmotavati, češ da se je motil.

— Iz Posetnike ljubljanske opere opozarjamo, da za danes napovedana vprizritev Tosca odpade in sicer vsled obolenosti dveh članov. Pač pa se vrši predstava Toske za abonente reda D z gostom Rudolfom Bukškom kot Scarpiom v torek, dne 28. t. m.

— Iz Gostovanja v ljubljanski operi. Tenorist Ljubiša Iličič, nekdanji član ljubljanske gledališča, ki je pod imenom Louis Illing dosegel v inozemstvu izredno lepe uspehe, bo nastopil v letošnji sezoni kot gost v ljubljanski operi. — V prvi polovici novembra bo gostoval v Ljubljani beograjska opera. Uprizorila bo Hrističevo operno delo »Suton« po tekstu istoimenske drame Iva Vojnovića. — Gledališka uprava se pogaja tudi z baletno šolo Hellerau, ki se nahaja v luksemburškem dvorcu pri Dunaju, radi gostovanja tekom zimske sezone. Tako se nam obeta v letošnji sezoni par zanimivih gostovanj.

— Iz Ploščnati hodniki pred hišami v Škofji ulici in na Jurčičevem trgu so se v teku zadnjih let na več mestih ponižali. Zbožili in izrabili, kar je za pasanta v nočnem času opasno, da se spodtakne in pade. Na te nedostatke opozarjamo magistrat. ki naj dotične hišne gospodare pozove, da dajo hodnike popraviti v kolikor je njih dolžnost, ostalo naj popravi občina.

— Iz Gradbene in druge zadeve v Spodnji Šiški. Poročajo nam: Letos se je v območju Spodnje Šiške zgradilo nad 12 zasebnih hiš in vil, ki bodo do zime že porabne. Nova, prostorna cerkev pa vsled pomanjkanja kapitala, še ni popolnoma dograjena. Zgraditi bo pa še župnišče in nabaviti cerkvena opravila: oltarji, zvonovi, prižnica, orgle, klopi, križev pot itd. Vse to bo zadelo Šiškarje, ker frančiškani kaže nimajo denarja!

— Iz Razširjen. Masarykove ceste. Spodnji del te ceste — od Metelkove do Martinove ceste — so tekom zadnjih tednov znatno razširili, le na Friškovec bo treba svet še primerno urediti.

— Iz Streljaške družine. Prejeli smo: Z ozirom na poziv g. dr. Lovrenčiča v Vašem cenj. listu za ustanovitev »Streljaške družine« opozarjamo, da je bila taka družina za Ljubljano že 4. septembra ustanovljena in šteje že preko 120 rednih članov. Družina se je tudi že pravilno prijavila Savezu v Beogradu. Dalje opozarjamo, da so družine organizacije strogo nacionalnega značaja in po statutih nima vsakdo pristopa brez dr. like narodnosti, kakor pravi to poziv g. dr. Lovrenčiča. Ker določa statut »Streljaškega saveza« le eno družino v vsakem mestu, bi bilo umestno, da stopi sklicatelj sestanka v stik z novo izvoljenim odborom, predno prične z delom za osnovevanje še ene družine v Ljubljani, kar bi vsekakor pomenilo ceptev sil. Za odbor »Streljaške družine« v Ljubljani daje pojasnila: Joco Kostanjevec, uradnik zavarovalnice »Dunav«, Ljubljana, Selenburgova ulica.

— Iz Dr. Bleiweis ne ordinira od 1. do 30. oktobra. 876-n

— Iz Sanktjakobski oder otvori danes, v soboto svojo sezono z Ivan Cankarjevo dramo »Hlapci«. Z otvoritveno predstavo je združena ob enem tudi proslava 50 letnice rojstva Ivana Cankarja. Pred predstavo ima kratek spominski govor predsednik odra g. Binter. — Predstava prične ob 20. ter so vstopnice v predprodaji pri Zalazniku na Starem trgu. — V nedeljo 27. t. m. se igra ponovi. 877-n

— Iz Predavanja iz francoske literature in zgodovine (v francoskem jeziku), ki so se vršila do zdaj v Cercle francais, bo nadaljevala ga. Jeras, bivša profesorica v Franciji, v Beethovnovi ulici št. 7 (prilicih levo), kjer se sprejemajo prijave vsak dan od pol 6. do pol 7. zve.

— Iz Zdravje in napredek bodočega rodu sta odvisna povečini od pravilne vzgoje otrok. Zato je dolžnost vsake matere, da razven za duševni razvoj skrbi tudi za telesni blagor svojih ljubljencev. Ta se pa doseže razen s pravilno hrano, svežim zrakom, solncem, kopeljo itd. najbolje s sistematskim vžibanjem telesa. Da se telo lepo razvija in se prepreči skrivanje hrbenice, da vsi organi pravilno delujejo in se onemogoča zbiranje škodljivih snovi v telesu, da je duh bister in vesel, je neobhodno potrebno, da se redno po določenem načrtu vsestransko predelava vse mišice, sklepi in organi človeškega telesa. V ta namen ima društvo »Athena« specialne telovadne tečaje, ki jih vodi izborna strokovna učiteljica za švedsko gimnastiko. Tečaj za otroško telovadbo se bo vodil v dveh oddelkih in sicer za otroke od 3. do 6. leta in za šolsko decu. Iz istih razlogov kakor za otroke je tudi za odrasle potrebna telovadba, ki daje elastičen korak, graciozno ponašanje, pravo linijo, veselje, zdravje in »večno mladost«. Zato ima »Athena« tudi telovadni tečaj za dame, o katerem so fante obiskovalke polne hvale in z veseljem pričakujejo zopetnega pričetka. Vpisovanje v vse tečaje se vrši v prilicih ženske realne gimnazije na Bleiweisovi cesti v ponedeljek, torek in sredo, to je dne 27. - 28. in 29. t. m. od 5.—7. popoldne

Iz Celja

— Izredni občni zbor Celiskega pevskega društva se vrši v sredo dne 29. septembra ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma. Ta občni zbor je precejšnje važnosti, vsled česar se pričakuje obilne udeležbe.

— Vpisovanje za Trgovko-nadaljevalno šolo v Celju za leto 1926-27 se vrši v ponedeljek 27. in v torek 28. septembra, vsakokrat ob 18. do 20. ure. Šola je obvezna za vse trgovske vaje v mestu in okolici.

— Seja celjskega občinskega sveta bo v petek 1. oktobra v mestni posvetovalnici. Na dnevnem redu so poročila iz raznih odsekov.

— Nočno lekarniško službo opravlja ta teden lekarna »Pri Orlu« na Glavnem trgu.

— Celjske brivnice so v zimski sezoni. t. j. od 1. oktobra dalje odprte v naslednjem času: ob delavnikih od pol 8. do 12. dop. in od 1. do 7. ure pop., ob sobotah od pol 8. ure zjutraj do 8. ure zvečer nepretrgoma; ob nedeljah in praznikih od pol 8. do pol 12. ure dopoldne.

— Službo obratovalec mestne elektrarne razpisuje celjski mestni magistrat. Prošnje je vložiti do 15. oktobra pri mestnem uradu.

— Obrtna vest. Modern damski frizerski salon otvori s. 1. oktobrom v Gosposki ulici g. Avgust Taček.

— V Avstrijo se baje izseli lesni industrijalec F. Jarmer iz Gaberla. Svojo villo je pred kratkim prodal bančnemu ravnatelju g. Ogorevcu.

Iz Maribora

— m Novi avtoškopnik bo te dni na pravil svojo prvo poskušno vožnjo. Dodeljevala sta mu dva šoferja, ki sedaj proučujeta komplikiran mehanizem. Avto bo pometal in ob enem škropil ulice, služil bo pa pozimi tudi kot snežni plug; v slučaju požara bo stopil v akcijo kot avtobrigada. Poraoben je tudi kot traktor za prevažanje večjih tovorov. Mestni magistrat je te dni izdal na prebivalstvo razglas, v katerem naproša občinstvo, da se avtoškopniku v funkciji pravočasno izogne. Šoferji imajo sicer nalogo, naj bodo kolikor mogoče obzirni na pram občinstvu, vendar pa mora škopnik, ki bo začasno sam oskrboval škropljenje ulic, voziti precej naglo in bi se pri naj-

večji pazljivosti uslužbencev lahko pripetilo, da tega ali onega škropi, ako se mu ne izogne pravočasno.

— m Električarstva nestnega kopališča. Maribor ima eno najmodernejših mestnih kopališč, ki se odlikuje po redu in snazi. Naval na kopališče je tako velik, da že davno več ne zadostuje potrebam. Občinski svet se že dlje časa bavi z vprašanjem povečanja in še nadaljne modernizacije. Te dni so bili dovršeni načrti za elektrifikacijo kopališča. Falska elektrarna bo oddajala cenejši nočni tok, tako da se bo voda segrevala ponoči in bo potem ves dan na razpolago.

Dogodki širom Jugoslavije

Tragičen konec kvartopirca. — Samomor 16letnega fanta, ker ni dobil poljuba. — Nepreviden pastir.

V Splitu je te dni žalostno končal znan kvartopirec, knjigovodja nekega večjega podjetja, Heinrich Friedl, avstrijski državljan, rodom iz Gradca. Imel je dobro službo in bi lahko lepo in pošteno preživljal svojo rodbino, toda kvartopirska strast mu ni dala miru. Komaj je dvignil svojo plačo, pa je že sedel za zeleno mizo in kvartal pozno v noč. Često je zaigral skoraj polovico svojih prejemkov, družina pa je ma stradala. Žena je noč in dan delala, da je prisluzila vsaj nekaj in mogla nasititi lačne otročiče. Nešteto krat je jokaje prosila moža, naj misli vendar na otroke in na družino, a vse ni nič pomagalo. Mož je po vsaki večji izgubi svečano obljubljal, da se nikdar več ne dotakne hudičevih podob, a ob prvi priliki jih je že zopet mešal in metal. Kakor vsi kvartopirci, se je tudi on vedno tolažil z nado, da mu bo nekega dne sreča mila in da bo zaigrano zopet priigral. »Potem pa se nikdar več ne dotaknem kart...«

Pijanec se obrne, kadar se v jama zvrne. Ta stari pregovor velja tudi za kvartopirce. Dne 30. t. m. je Friedl dvignil svojo plačo za prihodnji mesec, ker je družina stradala. Mesto domov pa jo je zavil zopet v kavarno in kmalu je bil v stari družbi kvartopircev. Metali so karte pozno v noč in šele proti jutru je Friedl odšel — s praznimi žepi. Zakvartal je ves svoj mesecni zaslužek. V jutranjem hladu se je stresnil in spomnil žene in otrok, ki ga hrepeneče čakajo doma, da jim prinese nekaj denarja, da se zopet enkrat nastijo. Živo mu je stopila pred oči vsa beda in polastil se ga je obup. Zavil je z mesta na polje, kjer je našel neko zapuščenno kolibo. V jutranji zarji je napisal na liste svojega notesa pismo, v katerem prosi ženo oduščenja in ji sporoča, da uvideva svojo krivdo ter gre prostovoljno v smrt. Pismo je pripel z iglo na vrata, nato pa se je v temnem kotu polohredno kolibe obesil. Našli so ga šele čez par dni, ko so ga zaman iskali po vsem mestu.

V Zagrebu se je samomorilna manija silno razpasla. V zadnjem času je zabeležila kronika tudi mnogo samomorov nedoletnih, jedva šoli odraslih oseb obeh spolov. V četrtki je ta kronika obogatela zopet za nov slučaj. Ob 8. uri zjutraj se je ustrelil v stanovanju svojega očeta jedva 16-letni zoboteknični vajenec Marjan Valentič. Dečko

lago. To bo obratovanje precej pocenilo in kopališče bo lahko odprto neprenehoma, ker bo odpadlo čiščenje kotlov. Ob enem bodo kopališki prostori povečani in primerno adaptirani. Z delom se bo pričelo najkasneje prihodnjo pomlad.

— m Opereta »Potepuh« v Narodnem gledališču. Gledališki odsek sokolskega društva v Studenčih uprizori v nedeljo dne 26. t. m. ob 20. uri v Narodnem gledališču v Mariboru opereto »Potepuh«, ki je žela ob prvi uprizoritvi na sokolskem odru v Studenčih velik uspeh. Opozarjamo vse narodno čuteče občinstvo na to predstavo!

je bil strastno zaljubljen v nekdanjo svojo sošolko, neko 16-letno Marico. Prejšnji večer se je z njo sestal in ji razodel svojo vročo ljubezen. Doživel je prvo razočaranje. Dekle ga je z lepimi besedami, toda odločno zavrnilo. Ves potrt je prišel zvečer domov. Domačini so sicer opazili, da je slabe volje, vendar pa si nihče ni mislil, da ima sicer priden dečko samomorilne namene. Ponoči je dolgo bdel v svoji sobiti. Nikakor ni mogel preboleti razočaranja in užaljenosti, da je deklet zavrnilo njegovo ljubezen. Po dolgem premišljevanju je dozorel v njem sklep, da si konča življenje. Zjutraj je vstal zgodaj in se popolnoma opravič. V neopaznem trenutku pa je vzel iz očetove mize samokres in se ustrelil. Bil je takoj mrtev. Pri njem so našli z lastno krvjo pisano pismo, v katerem navaja, da svojega ljubezenskega razočaranja ne more preboleti. Zlasti pa ga boli, da mu ona, ki jo je tako strastno ljubil, ni hotela privoščiti nobenega poljuba...

V zagrebško bolnico so včeraj pripeljali iz okolice 14-letnega Ivana Kravarščana s težkimi poškodbami. Fant je služil pri nekem kmetu kot pastir. Padel je kravico po njivah in travnikih ter jo je moral voditi na vrvi, da ni zašla v tuje. Pastirji pa že od nekdaj neradi gonijo živino na pašo na vrvi. Mnogo bolj vesela je paša, ako se lahko živino spusti, pastirčki pa se zbero krog ognja, pečejo krompir, koruzo, kostanj in grade miline. Seveda se često zgodi, da ob takih prilikah pastirji pozabijo na živino. Zato pa vsak skrben gospodar zahteva, da vodi pastir živino na vrvi, ako se ne pase na večjem pašniku. Tako je moral tudi Kravarščan voditi svojo kravico med njivami. Da bi si svojo poljoaj vsaj malo zboljšal, si je privezal vrh okrog pasu in imel tako proste roke. Včeraj pa se je pohlevna kravica ne nadomoma splašila ter v divjem diru zbežala čez polje in goščave. Dečko si vrvi ni mogel več odvezati in tako ga je krava vsi pot vlekla za seboj, ga parkrat obrcala in pogazila. Sele ko so prihiteli drugi ljudje in so kravo ustavili, so ga rešili iz mučnega položaja. Zadolbil pa je tako težke poškodbe, da je malo upanja, da bo ostal pri življenju. Glavo ima vso razbito, zlomljeni sta mu obe roki in več reber.

Avstrijsko-jugoslovenska prometna konferenca v Mariboru

Sporazum glede obmejnih koldvorov dosežen.

Maribor, 25. septembra. Včeraj se je vršila pod predsedstvom mariborskega velikega župana dr. Pirkmajera konferenca naših in avstrijskih delegatov radi ureditve obmejne prometa in osnovanja skupnih obmejnih postaj. Tozadevni sporazum je bil sklenjen že leta 1921 na konferencah v Celovcu in je šlo sedaj samo še za praktično izvedbo takrat doseženega sporazuma. Konferenci so prisostvovali zastopniki obeh centralnih vlad, železnice, carine in polije.

Celovski sporazum se nanaša predvsem na ureditev skupnih obmejnih postaj v Pliberku, Dravogradu, na Jesenicah in v Radconu, ki naj kar najbolj olajšajo medsebojni promet. Ker tvori ta konferenca pričetek izvajanja celovskega sporazuma, se je tokrat obravnavalo predvsem vprašanje skupnih postaj v Pliberku in Dravogradu. Te obmejne postaje naj bi začele poslovati z uvajanjem novega sporazuma dne 1. maja 1927. Po daljši temeljiti razpravi je bil dosežen popoln sporazum. Ugotovilo se je, da so v to svrha potrebne le neznatne adaptacije že obstoječih uradnih nesopij, kar je izvedljivo v najkrajšem času. Konferenca je bila onoljne prekinjena, pordne pa je bil sestavljen zapisnik, nakar sta se obe delegacije podali na lice mesta, da določita prostore, ki pridejo v poštev za posamezne urade. Dosežen sporazum bo predložen še v odobritev avstrijski in jugoslovenski vladi. Veliki župan dr. Pirkmajer je ob zaključku konference naglasil željo, da bi pričetno delo glede skupnih obmejnih postaj do-

Imenovanja in vpokojitve v učiteljski službi

Z ukazom Nj. Vel. kralja so na predlog ministra prosvete glasom Službenih Novin št. 215/26 imenovani:

za stalne učitelje: v Slovenski Bistrici Janko Koržej, začasni upravitelj meščanske šole v Celcu; — v Sošanju Miloš Tajnik, stalni učitelj v Kranju; — pri Sv. Volfenu na »Kogu Dragotin Kos, učitelj istotam; za šolskega upravitelja: v Vučji vasi pri Ljutomeru Zdravko Kovač, učitelj meščanske šole v Celcu; — v Št. Jerneju pri Krškem Janko Golob, učitelj na zavodu za gluhonem decu v Ljubljani. — Za stalnega učitelja na II. osnovni šoli v Mariboru Rudolf Mencin, učitelj I. osnovne šole v Mariboru; — na III. osnovni šoli v Mariboru Silvester Rode, učitelj I. osnovne šole; — na II. osnovni šoli v Mariboru Peter Loparnik, šolski upravitelj v Špišanu pri Mokniku.

Upokojeni so: Simon Bezjak, šolski upravitelj pri Sv. Tomažu pri Ptuj; Martin Sotošek, šolski upravitelj v Žetalah; Ivan Serbak, šolski upravitelj v Dobju; Anton Brumen, šolski upravitelj na Teznu pri Mariboru.

amo se danes
v sobota ob: 4., pol 6., pol 8 in 9 uri
se predvaja prekrasno filmsko delo
„MLADA KRI“
dosedaj privabil ogromno število obiskovalcev in s oštova eljs velike meim
temeramente črnooke znane pod imenom
LYA DE PUTTI
ELITNI KINO MATICA najudobnejši kino v Ljubljani.

To in ono

Češki Robinzon v polarnih krajih

Jan Welzl praznuje Božič. — Strahote polarne zime in viharjev. — Polarni iskalci in pustolovci.

Prvi sneg je polarnim lovcem zelo dobrodošel, vendar pa ne vedno in povsod. Komaj se malo vleže, zmrzne in tvori nad večnim ledom, ki pokriva morske globine, tako gladko skorjo, da je težko in nevarno hoditi po njem. Ta skorja se pod nogami rada lomi in poka in to pokanje se razlega na vse strani. V takih slučajih lovci niso zadovoljni s prvimi snegom, ker poka in hrusta pod nogami tako, da se vsa divjačina razbeži. Često se pa tudi pripeti, da lovec zasledí in ubije medveda baš zato, ker se zamrzle snežne plasti pod medvedjimi tacami lomijo. V decembru pritisne v polarnih krajih nezno zima. Človek, ki je zagledal luč sveta v civiliziranih krajih, ne more zatreti v sebi spomina na dom, na otroška leta in na božične praznike.

Za božične praznike sem si pripravil skromno pojedino iz medvedjega in ribjega mesa. Mesnih jedi sem si nakuhal kar za tri tedne. K sreči sem imel nekaj papirnatih krožnikov, ki sem jih kupil v jeseni na neki ribiški ladi. Na te krožnike sem položil v papir zavito kuhano meso in ga shranil na varnem kraju v snegu. Po povratku z lova mi je bilo treba položiti to konservirano meso samo v vrelo vodo in obed je bil takoj pri rokah. Na ta način skuhano in shranjeno meso se drži v snegu več mesecev. O božičnih praznikih sem si privoščil tudi čaja, ki ga sicer nisem pil, ker je čaj v polarnih krajih delikatesa. Priznal sem na sveti večer tudi svečo in to je bilo vse, kar so mi nudili božični prazniki. Kot nekako nadomestilo kolačev in potice se pojavi v decembru polnočni sijaj, ki traja nekaj ur, potem pa zopet izgine. Na svetlo modrem nebeskoslu se pojavijo tudi zvezde. Naenkrat začno pokati ledene plasti, kar je znak, da se bližajo polarni viharji.

Včasih nastanejo polarni viharji že pred božičnimi prazniki, običajno pa šele nekaj dni po praznikih. Ko zaplešejo strahoviti snežni meteži, se človeku zdi, da se bliža sodni dan. Polarni vihar je tako močan, da premika in lomi ogromne ledene gore, čisto pa tudi skale. V južnih pokrajinah od naša ogromne količine peska, ki ga dviga v zrak in raztrsa kakor moko na vse strani. Gorje človeku, ki ga zasači polarni vihar pod milim nebom! Pesek mu zamaši oči, ušesa in usta tako, da ne vidi smrti, ako slučajno ni v bližini kakšnega zavetišča. Nobeno živo bitje se na prostem ne more zoperstaviti strahovitemu viharju. Sredi januarja doseže polarni vihar svoj vrhunec in spremeni splošno temo v sodni dan. Debeli ledena skorja n morju se lomi, ledene gore se vale semintja kakor igračke, vihar orje v ledu globoke brazde in vsa pokrajina drhti v pričakovanju strašne katastrofe. Toda že čez nekaj ur začne vihar potrajati in končno se narava toliko pomiri, da si upajo živa bitja zopet iz svojih skrivališč. Polarni vihar utihne popolnoma šele sredi februarja. Predno utihne, ugasne tudi marsikatero življenje ubogih Eskimov, ki umirajo lakote, ako si niso pravočasno preskrbeli večje zaloge živil.

Med divjanjem polarnega viharja nastanejo divni naravni prizori. V splošni temi začno padati meteori, ki žvižgajo nad padcem tako, da se razlega ta žvižg daleč po polarni pokrajini. Največ meteorjev pade med 86. in 87. stopinjo sev. širine. Tudi ko-

meti se često pojavijo na nebu. Koncem februarja se zopet pojavi ogromna solčna obla. V tem času pritisne navadno zopet neznošen mraz. V aprilu traja dan skoraj do polnoči.

Prebivalci polarnih krajev si koncem aprila zopet oddahnejo. Boječe priljezejo iz zavetišč in blegov, kjer so preživeli zimo, in kmalu zakipijo povsod običajno delo. Imajo se prične na severu najlepše vreme. Ljudje so kakor prerajeni, zbirajo se, pospravljajo sani in čolne, da se odpeljejo na morje, kjer so nastavili ribam mreže. Med polarniki vlada popolno bratstvo. Ljudje si med seboj pomagajo, ne da bi kdo vprašal, daleč dobi za uslugo plačilo ali ne. Eskimi in polarniki so v pravem pomenu besede komunisti. Kakor sem že omenil, so nekateri polarniki tudi prospektorji ali iskalci dragocenih kovin, ki jih zbirajo in zamenjajo za kolonialno in drugo blago. To so večinoma izseljenci iz Kalifornije in Zedinjenih držav.

Enemu takih iskalec je bila sreča posebnost mila. Pozimi je odšel v gore, kjer se je kratkočasil s tikanjem dragih kovin. Pod dvema skalama se je vtaboril in hodil v okolico, da poišče primeren kraj, kjer bi mogel kopati. Končno se je odločil za neko skalo, ki jo je hotel navrtati in razstreliti z dinamitom. Pri vrtanju mu je padel sveder v duplino. Ko je videl, da tako ne more več delati, je vzel dleto in dolbel kamnen za kamnom. Kmalu je bila skala prebita, toda iz odprtine se je začel širiti dušični plin tako, da bi bil iskalce kmalu omedlel. Ves utrujen in omamljen se je vrnil v svoj breg, kjer je ves dan počival. Drugi dan se je vrnil zopet na delo. Seboj je vzel dinamični naboj in ko je razstrelil skalo, je našel pod njo v jami okostnjak ogromne živali. Vest o njegovi najdbi se je kmalu raznesla in od vseh strani so prihili drugi iskalci, ki so okostnjak previdno spravili iz jame. Okostnjak je tehtal okrog 40 centov. Odpeljali so ga z ribiško ladjo v Ameriko, iskalce pa je dobil bogato odškodnino, tako da je lahko brez skrbi preživel zimo. Takih okostnjakov je na Aljaski še mnogo.

Na daljni sever prihajajo od vseh strani razne ekspedicije. Z njimi potuje tudi mnogo pustolovcev, ki se skrivajo običajno pod tujim imenom. Na videz so mnoge ekspedicije podobne znanstvenim, v resnici pa prihajajo na sever samo zato, da si napolnijo žepe. Zadnja znanstvena ekspedicija na Aljaski je bila pred mojim odhodom znana Stefansonova ekspedicija 1.918. Takrat sem prvič slišal o svetovni vojni. Pozneje sem izvedel, da je divjala za časa mojega bivanja na novobirskih otokih vojna med Rusijo in Japonsko. Pozneje sem slišal o novi vojni v Evropi, toda verjeti nisem hotel, ker se mi je zdelo, da evropski narodi niso tako nesposobni, da bi se med seboj klali. Svetovna vojna me je pregnala s sibirskih otokov, ne da bi vedel za njo. Naenkrat je namreč nastalo v Sibiriji in v pokrajinah ob Lednem morju veliko pomanjkanje živil. Nihče ni vedel, zakaj nam iz Rusije ničesar več ne pošilja. Tako sem bil prisiljen odpotovati iz krajev, kjer se mi je tako dobro godilo. Ruska revolucija je dovolj živl popolnoma ustavila in moral sem v druge pokrajine.

Težka avtomobilska nesreča

Blizu Skočic na Češkem se je pripetila te dni težka avtomobilska nesreča. Na cesti proti Skočicam se je prevrnil avtomobil vlepseostnika grofa Schönborna. Schönbornova soproga je priletela v neko drevo ob cesti in obležala pod njim vsa razmesarjena. Par minut po katastrofi je umrla. Grof Schönborn je zadobil težke notranje poškodbe, Kristina Schönbornova ima zlomljeno nogo in več težkih ran po vsem telesu. Njena hči si je pri padcu pretresla možgane. Ranjenec so prepepeljali v sanatorij dr. Rihe v Češke Budejovice. Vsi so bili onesveščeni, vendar pa zdravniki upajo, da bodo okrevali. Sofer, ki je bil tudi težko ranjen, je hotel v obupu skočiti v bližnji ribnik, pa so ga pravočasno zadržali. Nesrečo je zakrivil lovski pes, ki je lovil zajca in skočil pred avtomobil. Sofer je naglo zadržal avto in tako se je prevrnil čez sprednja kolesa.

Poincaré pri delu

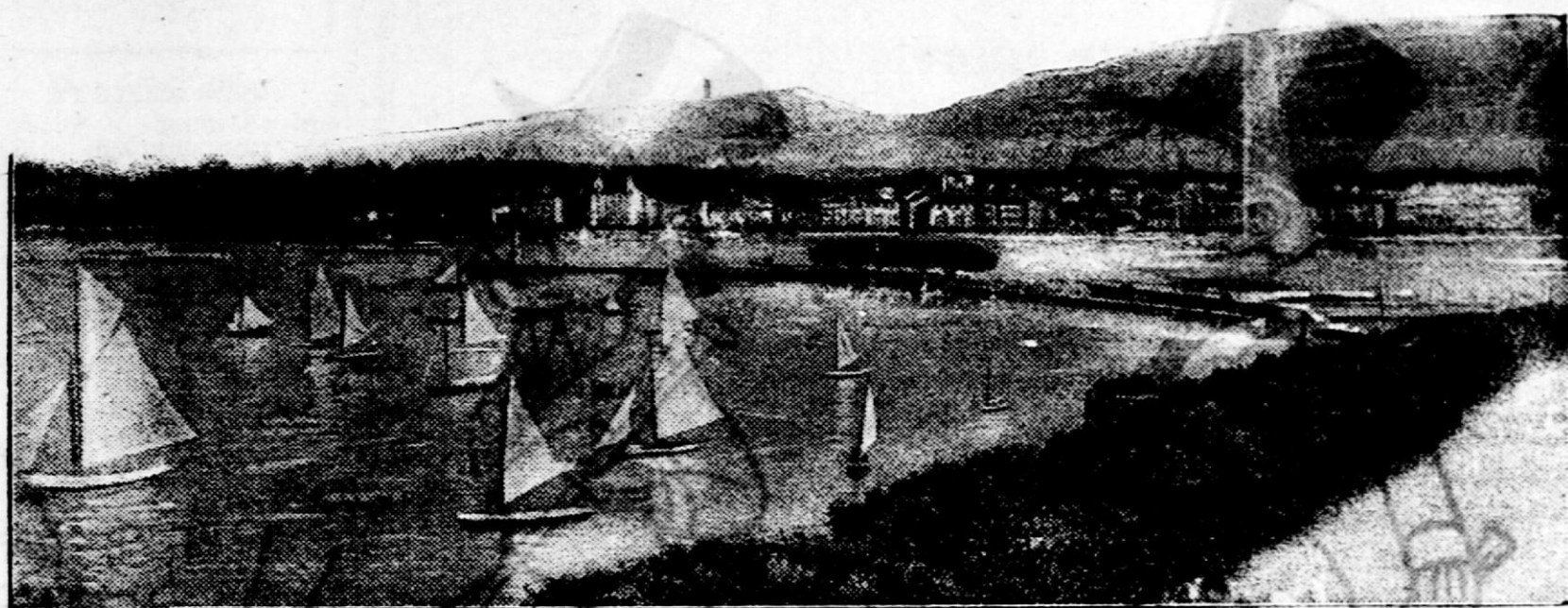
Francoski ministrski predsednik je tip energičnega, marljivega in vztrajnega človeka. Dela običajno še dolgo potem, ko vsi podrejeni uradniki zapuste svoje pisarne. V Poincaréjevi osebi je združen talent z marljivostjo, točnostjo, stvarnostjo in z izrednim spominom. Njegovo epohalno delo »V službah Francije«, ki bo po obsegu največje delo te vrste v novejšem času, govori jasno o Poincaréjevi metodi in sistematičnosti. Doslej so izšli trije debeli zvezki, ki obsegajo vse važnejše dogodke dveh predvojnih let. Ta dva zvezka nudita vpogled v delavnico velikega državnika in krmarja svetovne politike. Poincaréjevo delo bo obsegalo 9 zvezkov. To bodo najboljše spomini kar so jih napisali doslej politiki in državniki.

Poincaréjev spomin je naravnost presenetljiv. Anatol France pripoveduje o njem, da je bil nekoč povabljen na kosilo in da ga je Poincaré po kosilu povabil v stransko sobo, kjer mu je pokazal svoja šolska izpričevala. Med govorom mu je doslovno ponovil govor, ki

ga je imel kot študent pri glavnem izpitu. V svojih spominih pripoveduje Poincaré o posetu španskega kralja v Parizu. Pri tej priliki je izrekel Poincaré napitnico, ki jo je po starih običajih poprej pisemno izročil španskemu kralju. Poincaré sam napitnice ni prečital. Kralj je med govorom nalašč sledil za vsako besedo, ker se je hotel prepričati, da-li se Poincaré res ne bo zmotil. Poincaré je pa nalašč spremenil nekaj besed tako, da se besedilo ni ujemalo z njegovim govorom. Po izrečenju napitnice je kralj smeje opozoril na to napako, na kar mu je Poincaré odgovoril, da je storil to namenoma.

Kot prezident republike je delal Poincaré stalno od 8. zjutraj do opoldne in od 2. do 7. zvečer. V svojem delu je bil tako točen, da se je morala celo njegova mačka Gri-gri prilagoditi razmeram. Čakala ga je vsak dan točno ob 12. in ob 7. pred kabinetom, od koder jo je Poincaré odnesel v privatno stanovanje. Gri-gri je Poincaréjeva ljubljanka. V svojih spominih se je spominjal tudi nje in pravi, da je požrešna, zahtevala, trmasta, divja in brezsrčna, toda vse to ji rad odpusti. Kot ministrski predsednik dela Poincaré vsak dan od pol 2. do 12., na kar gre obedovat, ob 2. je pa zopet za pisalo mizo. Obeduje običajno samo četrt ure. Pri obedu pije samo vodo, ker se alkoholnih pijač doslovno izogiblje. Tudi tobaka ne more videti, dasi je v svojem finančnem programu indirektno priporočal Francozom, naj črni več kade. V gledališče zahaja zelo red. Posebno rad pa hodi na lov in daljše izprehode v pariško okolico.

Kot govornik se Poincaré ni kaj posebno ne odlikuje. Njegovi govori so večinoma dolgočasni. Ker govori zelo tiho, pač pa je v njih železna doslednost in logika. Zanimivo je, da si vsak govor poprej napiše. Običajno ga pa sooh ne prečita in vendar govori tako, kakor bi ga znal na izust. Njune imajo z njegovimi govori smolo. Poincaré je namreč član društva francoskih pisateljev, kar pomeni, da mora vsak uredništvo k priobči njegov govor plačati v uradno blagajno določeni prispevek.

Pogled na Ženevo.

Pospeševanje rasti z električno svetlobo

Učenjaki so že davno ugotovili, da igra svetloba v rastlinskem življenju zelo važno vlogo in da ima električna svetloba v izvestni obliki zdravilno moč slično kakor solnčni žarki. Nedavno je pa znanost odkrila še drugo važno lastnost električne svetlobe. Učenjaki so namreč dognali, da se da z električno žarnico pospeševati rast nekaterih rastlin. Svetloba jemlje zraku ogljik in ga prilagodi rastlinskemu življenju. To je tisti proces, ki tvori v listih in zelenjavi zeleno barvo. Zato rastlina v temi počasi raste in zato tudi v severnih krajih sadje nikoli ne obrodi, kakor v južnih.

Vporaba umetne svetlobe pri pospeševanju rasti je šele v prvih povojih, toda poizkusi kažejo, da ni daleč čas, ko se bo dalo z umetno svetlobo gojiti razne cvetlice in zelenjavo tudi v zimskih sezonah. Take poizkuse delajo že sedaj v nekem zavodu blizu Newyorka. Da spoznajo vpliv umetne svetlobe na rastline, so učenjaki opremili z električnimi žarnicami podzemne prostore, kamor dnevna svetloba sploh ne more prodreti. V eni kleti je popolna tema, v drugi pa gore močne električne žarnice. Rastline so izpostavljene vsaki dan nekaj ur električni svetlobi, na kar jih prenese v temno klet, kjer ostanejo do naslednjega dne. Poskusi so dokazali, da se da z umetno svetlobo rast pospešiti in da dotične rastline tudi prej cveto, kakor bi cvetele na solncu. Solnčne svetlobe take rastline sploh ne potrebujejo. Ameriški učenjaki so se hoteli tudi prepričati, kaj bi bilo, ako bi rastline sploh nikoli ne bile v temi. V ta namen so postavili rastline pod stekleno streho, na kateri je gorelo vsako noč 48 velikih električnih žarnic. Izkazalo se je, da rastline neprimerno hitreje rastejo in uspevajo, ako so tudi po solnčnem zahodu izpostavljene svetlobi. Tako je na primer grah cvetel pet tednov prej, kakor v normalnih razmerah. Neke vrste detelja, ki cvete vsako drugo leto, je začela cveteti pod vplivom umetne svetlobe že po dveh mesecih.

Prebivalci marsa

bi bili nam ljubljancem nemalo nevoščilivi, ako bi vedeli, da se tako izborna in ceno oblačimo pri tvrdki Drago Schwab, Ljubljana.

Preproge

Domovina preprog je Azija, kjer že od pradavnih časov cvete domača obrt tkanja in vezanja preprog. Tekom stoletij se je ta obrt v pogledu tehnike, ornamentike in barv zelo spopolnila. Že v starodavnih časih so imeli ljudje navado pokrivati stene svojih stanovanj z raznimi tkaninami, ki so jim služile tudi kot zavese ali prtiči, s katerimi so pregrinjali mize, stole in drugo pohištvo. Polagoma so se razvili iz teh primitivnih tkanin domači izdelki umetniške vrednote. Tehnika in spretnost se je izpopolnjevala in kmalu je nastala domača obrt, s katero so se pečali moški in ženske. Celo razni perzijski mogotci so bili mojstri v izdelovanju preprog in marsikatera dragocena preproga se lahko še dandanašnji pohvali, da jo je izdelal orientalski aristokrat. V Carigradu kažejo krasne preproge, ki jih je izdelal lastnoročno turški sultan.

Perzijske preproge so prišle k nam najbrže za časa turških vojn in danes je preproga del pohištva, ki ga moderni salon ali umetniški atelje skoraj ne more pogrešati. Vsaka pristna perzijska preproga je prvovrstno umetniško delo, ki se odlikuje po svoji čudoviti tehniki in kompoziciji. Kdor se je pečal z ornamentiko, ve, da vporablja jo temeljne motive ornamentike, ki jo opazujemo na perzijskih preprogah, tudi drugi narodi pri svojih tkaninah in vezaninah. Tkanje preprog je zapustilo globoke korenine v Bolgariji, Srbiji, na Hrvaškem, v Dalmaciji, v Bosni in Hercegovini, Rumuniji, pa tudi v Italiji, Franciji, Belgiji in na Holandskem. Že v 14., 15. in 16. stoletju se je razvilo na Holandskem izdelovanje preprog kot umetna domača obrt. Povpra-

ševanje po preprogah je bilo na Holandskem veliko, ker so si hoteli ljudje opremiti in urediti topla stanovanja. V Franciji so začeli izdelovati gobeline, na katerih vidimo razne historične, mitološke in alegorične slike.

Orijent je ostal zvest svoji tradiciji in se za analogne tehnike in vzorce tapet, odnosno gobelinov ni zmenil. Kljub vsem imitacijam in prizadevanju, da bi prenesli orientalsko tehniko in ornamentiko v druge dežele, je ostala prednost perzijskih preprog neizpremenjena. Stare perzijske preproge predstavljajo še vedno solidno vrednost. Glavni sedež trgovine s perzijskimi preprogami je v Smirni in v Carigradu, kjer se dobe še dandanašnji dragoceni stari originali. Na znamenitih carigradskih bazarih so cela skladišča raznih preprog, ki pa seveda še daleč niso originalne. Med njimi je mnogo tovarniških izdelkov, ki jih lahko prav lahko zamenja z ročnimi deli. Nekateri trgovci kupujejo perzijske preproge neposredno pri domačinih ali pa v orientalskih skladiščih. Taki trgovci imajo veliko prakso in zato se lahko na njihovo mnenje o preprogah zanesemo.

Orientalske preproge delimo v štiri glavne skupine: turško-anatolske (tovarniške in domače), kavkaške, perzijske in srednjeazijske. Perzijske preproge se dele po krajih, kjer so bile izdelane v več vrst, med katerimi so najbolj znane Azerbejdžan, Feraban, Kurdistani, Khorassan, Kirman in Kaschaki. S tem pa seveda še ni rečeno, da smo omenili že vse kraje, kjer se izdelujejo dragocene orientalske preproge. Najdražje in najlepše so lepo okrašene in solidno izdelane svilene preproge.

Asquitova pisma mladi igralci

Ljudje so vedno radovedni, kako žive, kaj mislijo in kaj govorijo odlični državniki in politiki potem, ko odlože svoje visoke funkcije in postanejo zopet navadni ljudje. Zato je razumljivo zanimanje javnosti za pisma, ki jih je pisal znani angleški državnik in vodja liberalne stranke, bivši ministrski predsednik Asquith, popularni igralci Viola Treevi v njenih dekliških letih. Igralka je nedavno sama objavila ta pisma, ki jasno pričajo, kako je mislil in čutil angleški državnik. Viola Treeva je hči znamenitega angleškega igralca in režiserja sira Herberta Treeva. Gledališki umetnosti se je posvetila že v zgodnji mladosti in hotela je postati operna pevka. Nekaj let je res z uspehom nastopala, potem se je pa poročila in vrgla gledališko umetnost v koš. V času, ko je dobivala zanimiva pisma od H. H. A., kakor se je običajno podpisoval Herbert Asquith, še ni bilo poročena. Sedaj je star Asquith 74, Viola Treeva pa 42 let.

Asquith, znan sedaj pod plemiškim priimkom Earl of Oxford, je pisal nekoč Treevi sledeče: »Dražestna Viola! Ne moreš si misliti, koliko radosti si mi nudila zadnje dni. Imel sem v parlamentu vsaj sedem tednov opravkov, odgovarjati sem moral na napade političnih nasprotnikov, imel sem polno glavo skrbi, toda ko sem se ves utrujen in nervozen zatekel k tebi, so bili vsi križi in težave kmalu pozabljene. Danes sem sedel v svojem kabinetu in nisem mogel spraviti iz sebe niti besede. Ves čas sem mislil samo na te. Jutri se moraš na vsak način oglašiti pri meni, da odigra pred obedom partijo golfa. Mučna je zavest, da si tako blizu in vendar tako daleč.»

V nekem drugem pismu je pisal Asquith: »Dražestna Viola! Dospel sem na mirovno konferenco. Jutri se zopet prične boj na življenje in smrt in lord Grey bo nas znova moral s svojimi dolgovestnimi govori, ki jih evropski tisk nestrno pričakuje in lovi. Tisk je po mojem mnenju sploh neka-ka prokleta ustanova. Preži na vsako besedo tako, da si človek včasih sploh ne upa govoriti. Saj se lahko vsakomur pripeti, da zblekne po neprevidnosti kako neumestno besedo, ki jo tisk pogradi in razbobra po svetu, potem pa moraš pred javnostjo zardevati.»

Zanimivo je, da je bil Asquith med dopisovanjem z Violo Treevo že poročen in da je torej skakal čez zakonski plot. Ko je izvedel, da se je Viola poročila, ji je brzojavno čestital in se odzval tudi njenemu vabilu na svatbo.

Tetrazzini o svoji zaroki

Radio je položilo temelj novemu ljubavnemu romanu, ki ga preživlja zdaj znamenita italijanska pevka Tetrazzini, znana tisočim poslušalcev gramofona. Tetrazzini se namerava kmalu poročiti z rimskim tovarnjarem Pietrom Vernatjem. Seznanila sta se slučajno. Tetrazzinijeva je priredila nekoč v svoji vili koncert, ki se ga je udeležil tudi Vernati. Dotlej se sploh ni zanimal zanjo. Na koncertu ga je pa njen glas tako očaral, da ni prejel miroval, predno se ni seznanil z zna-menito pevko. Ko sva se srečala, je izjavil Vernati, sem takoj spoznal, da me vleče k nji neka nepremagljiva sila. Vedel sem takoj, da sem srečal kraljico svojih sanj, ki mi jo je usoda že vnaprej določila.

Tudi pevka trdi, da je najsrečnejša ženska na svetu, ker je spoznala moža, ki ji je bil namenjen. Dan svatbe še ni določen. Baje se hoče Tetrazzinijeva poročiti še pred novembersko turnejo po Angliji. Tistim, ki trdijo, da umetniki ne morejo doseči zakon-ske sreče, odgovarja italijanska pevka, da sta umetnost in ljubezen dva darova božje radodarnosti in da lahko tudi umetnik trajno ljubi. Skoraj neverjetno se slišijo te besede iz ust 60 letne ženske. Tetrazzinijeva ima namreč na hrbtu že šest križev, ki se ji pa prav nič ne poznajo. Njene ustne se vedno smehljajo, obraz je brez gub, oči govore o radosti, ki navdaja njeno dušo. Vernati je mnogo starejši, toda razlika v starosti zaročencev ne moti.

Humoristični kotichek

Vse po razredih.

Jaka Kolovrat je nedavno potova po Albaniji. V nekem kraju je kupil za omnibus vozni listek prvega razreda in se je zelo začudil, ko je opazil, da vstopajo potniki tretjega razreda v isti voz ter da ni v sedežih prav nobene razlike, kakor je bil to sicer vajen n. pr. pri železnici. Malo začuden je vprašal voznika:

»Čujte gospod, kako pa je to pri vas. Saj so vendar trije razredi, a vsi potniki brez razlike plačanege listka vstopajo v eden in isti voz?»

»To je popolnoma v redu. Voz je za vse razrede enak. Razlika pa je ta: Kadar peljem v klanec, morajo vsi potniki razen onih prvega razreda izstopiti. Drugi razred gre v klanec peš, tretji pa mora pomagati porivati omnibus na vrh. Potnik prvega razreda pa se lahko tudi v klanec udobno pelje.»

Brez skrbi.

Mlad gospodič, ki je imel svojo prvo »plesno sezono«, je med plesom zašepetal že malo starejši gospodični: »Ah, gospodična! Plamen vaših lepih oči me kar peče! Naravnost gorim!»

»No, ste lahko brez skrbi. Mokra drva ne gore!»

Dobro sredstvo.

»Poglej mojega Koka! To ti je zvest pes! Zelel bi, da bi tudi ti bila taka!»

»Zakaj pa ne. Kupi tudi meni lepo ovratnico!»

Pobožna žetla.

Gospa Bonica, precej debelušasta boljša polovica gospoda Krilarja, brzojavljaj svojem moškemu iz kopališča: »V štirih tednih sem za polovico shujšala. Kako dolgo naj še ostanem?»

Gospod Krilar ni dolgo premišljal in je promptno odgovoril: »Še štiri tedne!»

Ženska bolezen.

Soprog: »Kaj menite, gospod doktor, ali ne bi kazalo poklicati še kakega zdravnika-specialista?»

Zdravnik: »Vsekakor. Najbolje bo poklicati zdravnico — modistko.»

Mala modrijanka.

Osemletna Bredica bo šla jutri s sošolkami na izlet, ako bo lepo vreme. Pa molj zvečer: »Ljubi bog, daj, da bo jutri dež.»

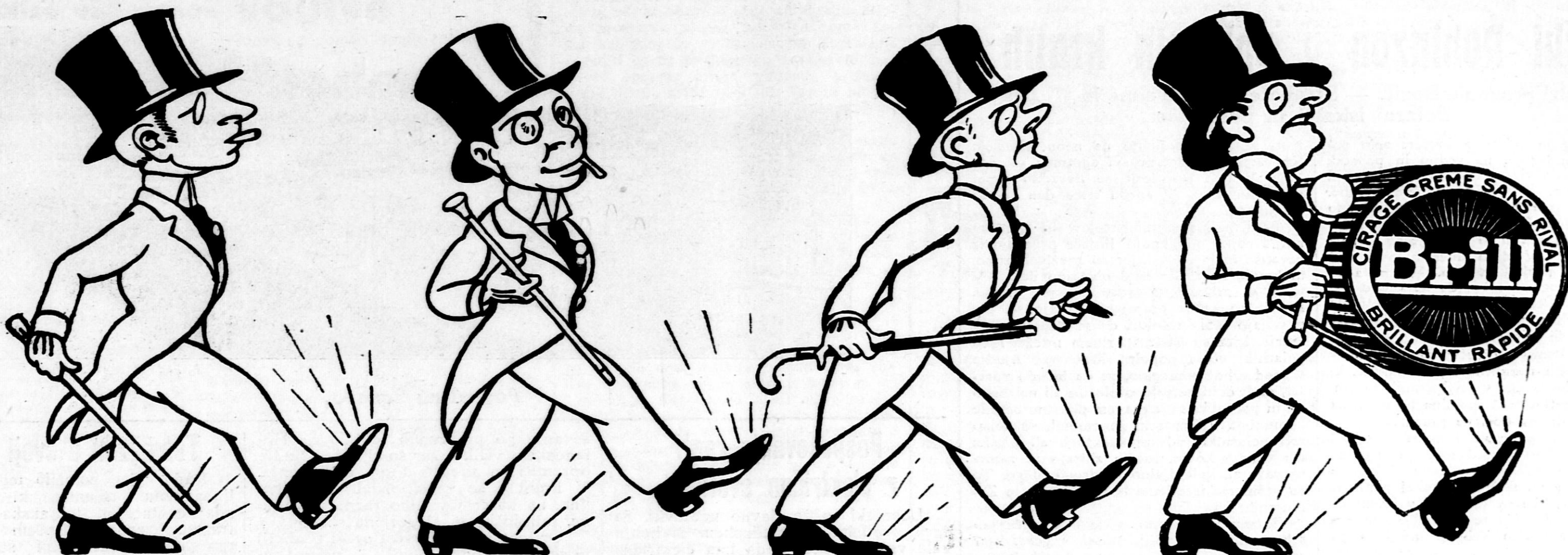
»Kaj vendar delaš? Zakaj prosiš za dež?« se čudi njena mamica.

»Pst.« li tajinstveno pošepete Bredica. »Saj naredi bog vedno drugače, kakor ga prosim. Zato molim za dež.»

Slaba cigara.

Gračak svojemu lovcu: »Kaj vra-ga pa kadiš, da tako smrdiš?»

Lovec: »Gospod baron, cigara, ki ste mi jo dali včeraj, ni hotela goreti, pa sem jo pomočil v petrolej. Zdaj gori, da je veselje.»

Brill

Kemijska tvornica BRILL d. d.
Beograd.

Pasta odličnega sveta.
Proizvaja se v vseh barvah, čuva in mehča usnje čevljev,
jim potrojuje trajnost, dajoč jim trajen, nenadkriljivo blesk.

Specijalna mehanična delavnica

za popravo pisalnih, računskih, kopirnih in razmnoževalnih strojev kakor tudi registrirnih blagajn.
— Razne tipke in pisave za pisalne stroje vseh sistemov spremenim po naročilu in vzorcu.

Lud. Baraga LJUBLJANA Selenburgova ulica 6
Telef. 980

TRI snazi vse v
Vaši hiši

perilo, zastore, preproge, čaše, krožnike,
kuhinjsko posodo in pohištvo

TRI je čudovit za namakanje perila,
beli, pa ne razjeda!

Prepričajte se!

TRI stane malo,
nudi mnogo!

Tvornice
ZLATOROG
Maribor

Proizvajalec pare

do 4 atm., največ 6—10 m² gorilne ploskve, z vsem
pripadajočimi deli, se **kupi takoj**. Ponudbe na upravo
lista pod „Parni kotel 2719.“

Ivan Jax in sin, Ljubljana
Gospodstva cesta št. 2

Najboljši šivalni stroji in pletilni stroji.
Izborna konstrukcija in elegantna iz-
vršitev iz tovarne v Lincu.

Ustanovljena 1867. Ustanovljena 1867.

Vezenje poučuje brezplačno.
osamezni deli koles in šival. strojev

10-letna garancija.

— Pisalne stroje ADLER —
— kolesa iz prvih tovarn „Dürkopp“
„Styria“ „Waffenrad“ „Kayser“.

LOKOMOBILI
DIZEL I
MOTORI SAUGGAS
GATERI PINI & KAY
KOMPL. PILANE
POVOLJNI PLAČEVNI USLOVI

Braća FISCHER d. o. o.
ZAGREB, Pantovčak 1b.

Felix Toman,
kamnosečki mojster
v Ljubljani, Resljeva cesta 30

preruča bogato zale-
go nagrobnih spomeni-
kov od marmorja in
granita, plošče za
grobnice, marmornate
plošče za mobilije po
najnižjih cenah.

Krojno učilišče
LJUBLJANA, Stari trg 19

Pozor, krojači, šivilje, gospe, go-
spodične, uradnice, dijakinje itd!
Večerni tečaj moškega in dam-
skega krojenja za krojače in ši-
vilje. Posoben večerni tečaj za
gospe, gospodične, uradnice, di-
jakinje, privatne, ki se želijo iz-
obraziti v samostojnem izdelovanju
oblek. Izdelovanje najmodernejših
damskih in moških krojov. Izdaja
modnih krojaških listov za kro-
jače z veliko stensko tablo in pri-
loženim učnim poukom. Krojni
pouk: potom pošte s slovenskimi
učnimi jeziki. — Pričetek ve-
černega tečaja dne 1. oktobra t. l.
Vpisovanje dnevno do 8. zvečer.
Revnejšim tečaj ceneje

Delikatesna trgovina
vinarna išče izurjeno prodajalko.
istotam se spre me učence-ka —
Ponudbe pod „Oktober-2731“ na
upravo „Slov. Naroda“.

L. Mikuš
Mestni trg štov. 15
Tvornica dežnikov.
zaloga izprehajalnih palic

Mehanično umetno vezenje

zastore perila, monogramov,
oblek, fino belo in barvasto ažu-
riranje, entljanje predtiskanje

Matek & Mikeš,
Ljubljana, Dalmatinova 13

Najfiniša izvršitev, brezkonkurenčne cene,
najkulantneša postrežba.

Telefon **Ivan Zakotnik** Telefon
379 mestni tesarski mojster 379

LJUBLJANA, Dunajska cesta 46

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrežja
za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike. Stroji,
razna tla, stopnice, ledenice, pavilioni, verande, lesene
ograde itd. — Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov

PARNA ŽAGA 23-T Tovarstva furnirja

15 letno jamstvo
najpopolnejši STOEWER šil-
valni stroji s pogreznjivim
transporterjem (grabeljic);
z enostavnim premikom je
pripravljen za štopanje ve-
zenje ali šivanje

LUD. BARAGA
LJUBLJANA
Selenburgova ulica 6/1.
Telefon št. 980

Mali oglasi, ki služijo posredovanju in socialne namene bčinstva vsaka beseda 5 par Najmanjši znesek Din 50

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo posredovanju in socialne namene bčinstva vsaka beseda Din 10— Najmanjši znesek Din 10—

Nepremičnine

300.000 dinarjev posojila iščem

na nepremičnine, vredne 1.500.000 Din na 12% obresti, za prvo leto celotno do najvišje 14%. Posojilo bi trajalo najmanj pet let ob plačevanju obresti in glavnice v obrokih. — Resne ponudbe na agencijo Intermissor, Zagreb, Samostanska ulica 9, tel. 21—64. F. 8.

Lepo vilo

z 9 sobami, 4 kuhinjami, 2 kopalnicami in drugimi postranskimi prostori, to je vsega 3 stanovanja, vse modernost in solidno zgrajeno, z velikim vrtom, prodaja za okoli 300.000 Din. Leži na grebski periferiji. Ugodni plačilni pogoji. Vprašanja na agencijo Intermissor, Zagreb, Samostanska ulica 9, tel. 21—64. S. 8.

14 stavbišč

na Maksimirski cesti, nedaleč od Bukovacke ceste v izmeri 80—220 seznajev prodam jako ugodno po povoljnih plačilnih pogojih. Vprašanja na agencijo Intermissor, Zagreb, Samostanska ulica 9, tel. 21—64. S. 11.

Hiša v Koprivnici z enim stavbiščem in 700 seznajev zemljišča in sicer pritično hišo s stanovanjem za okoli 100.000 Din radi rodbinskih razmer. — Jako ugodni plačilni pogoji. Ponudbe na agencijo Intermissor, Zagreb, Samostanska ulica 9, tel. 21—64. V. 1.

Pekarno s hišo

V ZAGREBU s popolnim inventarjem, vozovi, konji in odjemalci, in to na periferiji — prodam za okoli 100.000 Din narjav takoj radi odstopovanja. Peče se vsak dan 2—3 vreče moka. — Kupec dobi vse razpoložljivo tako. — Ponudbe na agencijo Intermissor, Zagreb, Samostanska ulica 9, K. 15, tel. 21—64.

Zemljo v zakup

ISCEM iz gospodarskih in stanovanjskih zgradbami ali brez njih, in sicer do 200 oravov, lahko pa tudi samo 80 oravov. Najraje v Sloveniji, Slavoniji ali na Hrvaškem. Inventar je potreben. Pozneje bi nekaj tudi kupil. Samo resne ponudbe na agencijo Intermissor, Zagreb, Samostanska ulica 9, tel. 21—64. J. 4.

Trgovska hiša

v Virju z ogromnim lokalom 16 krat 6 metrov, 4 izlozbe z debelimi okni, železne rolete, krasno stanovanje 4 sob z vsemi pritlikami (kopalnica, poselska soba), posebej hiša s stanovanjem — se jako ugodno prodaja za samo 220.000 Din. Prometno in najbolj vidno mesto tukaj. — Samo resne ponudbe na agencijo Intermissor, Zagreb, Samostanska ulica 9, tel. 21—64. J. 13.

Manufaktura

v Sisku na najboljšem mestu — TAKOJ NAPRODAJ radi odstopovanja. Najemnina za lokal se ne plačuje, za stanovanje pa samo 200 Din na mesec. Odstopnine ni, pač pa je treba prevzeti blago po inveni ceni, za kar je treba 40.000 Din. — Ponudbe na agencijo Intermissor, Zagreb, Samostanska ulica 9, S. 17, tel. 21—64.

Iščem trgovino

ALI DOBER ZASLUŽEK KJERKOLI četudi na kmetih, vsekakor nekaj, od česar se da živeti. Tudi rudnik ni izključen, ker sem od stroke. Sprejemam tudi zemljo v zakup. Samo resna vprašanja na agencijo Intermissor, Zagreb, Samostanska ulica 9, tel. 21—64. W. 7.

Gostilniško hišo

NOVO NA NOVEM SAJMISTU v Zagrebu, s tremi gostilniškimi sobami, posebej dva druga lokala, stanovanje s sedmimi sobami in vsemi pritlikami — prodam takoj za okoli 400.000 dinarjev. Kupec dobi, ako treba, na razpolago vse prostore. Ugodni plačilni pogoji. — Ponudbe na agencijo Intermissor, Zagreb, tel. 21—64.

300.000 dinarjev posojila

iščem na prvo mesto vknjižbe na moje nepremičnine vredne do 1 milijon 500.000 Din ob 12 do 14% obrestih na več let ob plačilu na obroke. Samo resne ponudbe na agencijo Intermissor, Zagreb, Samostanska ulica 9, tel. 21—64. F. 8.

Dve novi hiši

ZA DIN 200.000, davka prosti, s preko 300 seznajev zemljišča, sposobni za obrtnika ali trgovca, blizu tramvaja, nosita letno okoli 20% prodaja po ugodnim plačilnim pogojem agencija Intermissor, Zagreb, Samostanska ulica 9, tel. 21—64. P. 2.

Krasno posestvo

Z GOSTILNO V ZAGREBU pri Cmraku, s popolno opremo, zemljišča okoli 3 orale — prodam radi drugega podjetja za okoli 200.000 dinarjev. Ves živi in mrtvi inventar takoj na razpolago. Deloma na novo zgrajeno. — Samo resni kupci naj se javijo na agencijo Intermissor, Zagreb, Samostanska ulica 9, tel. 21—64. P. 19.

Vilo v Zagrebu

(Istarska ulica) s tremi velikimi stanovanji po štiri sobe z vsemi pritlikami, elektriko, vodovodom in kanalizacijo, vrtom in vsem potrebnim, davka prosto več let, nosi mesečno 10.000 dinarjev — prodaja za okoli Din 500.000 solastniki po agenciji Intermissor, Zagreb, Samostanska ulica 9, tel. 21—64. K. 1.

Trgovsko hišo

pri Novski z zemljiščem nad 12 oravov razne kulture, uvedena trgovina z vsemi pravicami — se za okoli 250.000 Din prodaja po ugodnih plačilnih pogojih po agenciji Intermissor, Zagreb, Samostanska ulica 9, tel. 21—64. S. 11.

Nova gostilniška hiša v Zagrebu

nosi mesečno 4400 Din, brez stanovanja in gostilniških prostorov — naprodaj V hiši je elektrika, voda in kanalizacija. Vsekakor moderna in lepa zgradba, davka prosta nad 12 let. — Vprašanja na Intermissor, Zagreb, Samostanska ulica 9, tel. 21—64. K. 21.

Špecerijo v Sisku

prodam z blagom vred za 100.000 Din; na prometnem mestu v sredini. Najemnina majhna. Do bi se tudi stanovanje. — Oprave ni treba prevzeti; plača se samo mesečno na odškodnina. Kupnina na pretebna takoj. Vprašanja na agencijo Intermissor, Tel. 21—64. S. 17.

Gostilniška hiša in trgovina

PRI SAMOBORU — se prodaja s popolnoma razpoložljivim stanovanjem, vsemi gospodarskimi poslojmi, zlasti primarno za manufakturo, špecerijo, ker je v sredini vasi ob občini in šoli. Kupnina 120.000 Din, oziroma po dogovoru. Plačilni pogoji jako ugodni. — Vprašanja na Intermissor, Zagreb, Samostanska ulica 9, tel. 24—64. Z. 5.

Krasna vila z vrtom v Zagrebu

blizu tramvaja, s skupaj 8 sobami, vsemi pritlikami, za kupca lahko tudi tri stanovanja, ker je nova zgradba; uvedena je elektrika, voda, kanalizacija, nosi na leto okoli 120.000 Din — se radi gospodarjeve boleznici prodaja po agenciji Intermissor, Zagreb, Samostanska ulica 9, tel. 21—64. B. 8.

Lepa vila

V ZAGREBU z dvema stanovanjema in sicer z dvema in štirimi sobami, z vsem komfortom, uvedena elektrika, voda in kanalizacija, poleg tramvaja — se prodaja za okoli 300.000 Din; takoj ni treba niti 200.000 dinarjev. — Resne ponudbe na agencijo Intermissor, Zagreb, Samostanska ulica 9, D. 7, tel. 21—64.

Krasno posestvo

V SAMOBORU z dvema hišama za stanovanje in lepim vrtom ter sadonosnikom, prikladno za vpokojenega uradnika ali kaj podobnega, skupna površina 2 orala in 1/2, vse gospodarsko poslojpe — se prodaja za okoli 300.000 Din, oziroma po dogovoru. Resne ponudbe na agencijo Intermissor, Zagreb, Samostanska ulica 9, tel. 21—64. P. 18.

Gostilna s hišo

v Zagrebu naprodaj za okoli 200.000 dinarjev, takoj okoli 120 tisoč dinarjev, ostalo na več let ob povoljnih obrestih. Kupec dobi mesečno poleg stanovanja z dvema sobama s pritlikami in gostilniških prostorov 2000 Din. Lep promet in vrt. Vprašanja na agencijo Intermissor, Zagreb, Samostanska ulica 9, F. 8, tel. 21—64.

Posestvo v Sloveniji (145 oravov)

in sicer ležece pri Pragerskem prodam najugodnejše z gospodarskimi in stanovanjskimi poslojmi vred. Ugodni plačilni pogoji. Za sedaj treba samo 200.000 Din. Vse v enem komadu. — Vprašanja na agencijo Intermissor, Zagreb, Samostanska ulica 9, tel. 21—64. G. 11.

Gostilno s hišo

v Zagrebu za okoli 200.000 Din na jako prometnem kraju prodam radi rodbinskih razmer, tako da dobi kupec stanovanje in dva lokala takoj na razpolago, plača pa takoj 120 tisoč dinarjev, ostalo pa več let na ugodne obrestih. Jako prometen kraj, velik vrt. Kupec dobi poleg stanovanja in lokala mesečno za tri druga stanovanja okoli 2000 dinarjev najemnine. — Vprašanja na agencijo Intermissor, Zagreb, Samostanska ulica 9, F. 8, tel. 21—64. J. 7.

Kupim

Stare kovine vseh vrst plača najbolje. Strzalkovsky. Zagreb, Meduličeva ul. 20

Službe

Ženska moč

se sprejme za pomoč v trgovini v Ljubljani, Karlovska cesta 4. 2764

Trg. pomočnik

vojaščinu prost, dober prodajalec mešane stroške — išče službo v mestu. — Ponudbe pod «Takojšnji nastop/2733» na upravo «Slov. Nar.»

Knjigovodja-bilancist

ter kalkulant sedaj zaposlen v velikem industrijskem podjetju, zmožen samostojnega pisarniškega vodstva, želi premeniti mesto. — Cenj. ponudbe na upravo «Slov. Naroda» pod «Zanesljivi/2638»

Absolventinja

trgovske šole, zmožna slovenske in nemške stenografije in strojepisja želi premeniti sedanje mesto. — Ponudbe pod «Absolventinja/2734» na upravo «Slov. Naroda».

Prodajalka

izučena manufakturstika, večja slovenskega in nemškega jezika — išče službo v večji trgovini v Ljubljani. — Ponudbe pod «Prodajalka/2749» na upravo «Slov. Nar.»

Putnika

za Slovenijo, koji se razumije u dugmeta od kamenog oraha (Steinussknöpfe) traži novoosnovana industrija. Ponudbe na Rudolf Surma Zagreb, Martićeva 14—d samo pismeno uz naznaku referenca. 2750

Več pečarskih pomočnikov

za montaže in za oblikovanje (formanje) peči v tvornici se išče z nastopom takoj. — Ponudbe pod «Pečarski pomočnik/2755» na upravo «Slov. Naroda».

Mesto natakarice

išče boljša Slovenka. — Cenjene ponudbe poslati na: Ana Brosig, Sv. Pavla pri Preboldu, Slovenija. 2754

G. Flux, Ljubljana,

Gospodstva ulica 4/1. — Posredovalnica boljših služb, čez 35 let obstoja, išče nujno več finih in priprostitih kuharic in sobaric za izven Ljubljane, kontorista ali kontoristino; stalna dobra služba s kavčijo itd. — Pripročna več pridnih začetnic, katere znajo tudi kuhati. — Priložiti znamke za odgovor. 2760

Trg. pomočnik

zanesljiv in pošten ter mlad se sprejme v špecerijsko trgovino v Ljubljani. Nastop takoj. — Valentin Sterle, Ljubljana, na Poljanska cesta. 2765

Prodaja

Spalnica

dobro ohranjena (mekhi les) ter železna postelja radi selitve takoj naprodaj. — Ponudbe pod «Spalnica/2736» na upravo «Slov. Nar.»

Stanovanja

Stanovanje

v prvem nadstropju, obstoječe iz štirih sob, kuhinje, jedilne šrambe in dveh drvarnic — se odda takoj proti triletnemu plačilu vnaprej. — Naslov pove uprava «Slov. Naroda». 2746

Prazno sobo

(večjo) s souporabo kuhinje išče zakonski par brez otrok. — Ponudbe pod «Oktober/2735» na upravo «Slov. Naroda».

Pouk

Klavir

se korektno poučuje po zmerni ceni. — Naslov pove uprava «Slovenskega Naroda». 2759

Instrukcija

iz matematike in nemščine — prevzame učiteljski. — Ponudbe pod «Uspeh/2748» na upravo «Slov. Naroda».

Tečaj jezika

Nemščina, angleščina, francosčina, italijanščina se poučuje v skupinah in posamezno po Berlitzovi metodi. Vpisovanje vsak dan od pol 6. do pol 7. v Beethovnovi ulici št. 7, pritličje, levo, (zgradba čekovnega urada). — S. Jeras, profesor. 2747

Razno

Modeli

ravnokar došli v modnem salonu Stuchly-Maške, Ljubljana, Zidovska ulica. 144/T

RADIO

aparate in sestavne dele ima v zalogi. — FRANC ŠAR, Ljubljana, ankarovo srebro ste.

Popravila klobukov

vseh vrst sprejema in izvrši takoj — Stuchly, Maške, Ljubljana. 145/T

Dr. Jug

zopet redno ordinira. 2761

Dvokolesa,

dobro ohranjen in nekaj pohištva — takoj naprodaj. Ponudbe pod «Voziček/2303» na upravo «Slov. Naroda»

Otroški voziček

dobro ohranjen in nekaj pohištva — takoj naprodaj. Ponudbe pod «Voziček/2303» na upravo «Slov. Naroda»

Premog — drva

«ILIRIJA» Kralja Petra trg 8 Tel. 220 53/T

Pozor čevljarji!

Gornje dele vseh vrst čevljev dobite — dobro in solidno izvršene — po najnižji cenah pri Marchiotti trgovini s snjem. Ljubljana, Sv. Petra cesta 30 128/T

Proizvajalec pare

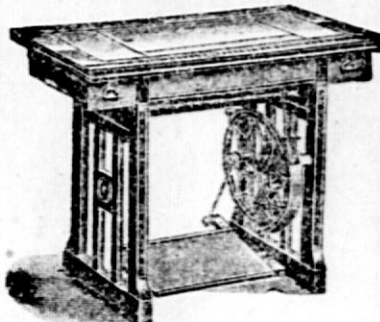
do 4 atm., največ 6 do 10 m³ gorilne ploške z vsemi pripadajočimi deli se takoj kupi. — Ponudbe pod Parni kotel/2719 na upravo «Slov. Nar.»

Najboljša kolesa GRITZNER

šivalni stroji

za obrt, dom, industrijo, pouk šiva in umetnega vezenja brez plačila. — Najnižje cene. Tudi na obroke.

Dr. BLEIWEIS

ne ordinira od 1. do 30. oktobra

Najnovejša iznajdba!

Brez kvarjenja, kemično snajenje in vsakovrstno barvanje oblik. — ANTON BOC Ljubljana, Selenburgova ulica 6 I. nadst. Glince-Vič 46

Ivan Bricelj, Ljubljana

Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica. — Junajska cesta 15. — Gosposvetski dvorišče vavarni Evropa

Se priporoča. — Izvršitev točna, cene zmerni.

L. Mikuš

Ljubljana, Metul trg 15. — poročila svoje zaloge dežnikov in solnčnikov ter sprehajalnih palic.

J. Stjepušin

Sisak

preporuča najbolje tambure, zica, orature, škole, ustale potrebštine za sv. glazbela. Odlikovan na par. — Cjenici frank.

Najnovejši epohalni izum

petrolejska olinska svetiljka. — AIDA z Aurova žarnico

200-500

sveč moči. — Krasne bele in neznatna poraba petroleja. — Sveč, kakor elektrika. — AIDA

se rab. za razsvetljavo

prodajalnic, uradov, gostilnic, šol, cerkev, dvorišč, vrtov itd. — AIDA je prikladna za najmanjši in največji prostor. — Zahtevajte prospekte! Glavno skladišče za SHS ima elektrotehnična firma.

SVARC i drug

ZAGREB — Heradovičeva ulica. — Išcemo zaupne zastopnike. — Zahtevajte takoj prospekte.

Trgovski lokal

s skladiščem, na zelo dobrem prostoru se pod ugodnimi pogoji ODDA. Reflektira se samo na resne ponudbe. Cenj. ponudbe na upravo Slov. Naroda pod «1927».

Prometni zavod za premog d. d.

v Ljubljani prodaja

premog

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo.

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoskovaški in angleški koks za litarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete.

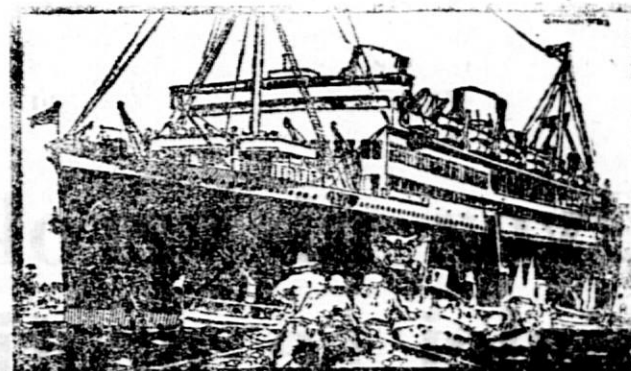
Naslov: PROMETNI ZAVOD za PREMOG d. d.

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/1

Agenturno - komisionalna tvrdka

Simić & Komp., Beograd, Kolarčeva 7

Vrlo dobro uvedena v Beogradu in notranosti iše zastopstva demačih in zunanjih tvrdk. Reflektanti naj se obrnejo na gornji naslov.

ROYAL MAIL LINE

— angleška pošta parobrodna linija — Generalno zastopstvo za kraljevino S. H. S. Zagreb, Trg. I. št. 17

Redoviti potniški promet:

Hamburg-Cherbourg-Southampton v

New York in Kanado

Cherbourg-Liverpool-Southampton v

Južno Ameriko.

— Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, Sanpaulo. — Odprava potnikov v prvem, drugem in tretjem razredu. Kabina tretjega razreda z dvema in štirimi posteljami.

Podzastopstva:

Beograd, Karagiojeva ulica 91. — Ljubljana, Kolodvorska ulica 20. — Vel. Bečkerek, Princese Jelene obala 7. — Bitolj, Bulevard Aleksandra 163. — Izjavni naslov za gori navedena podzastopstva «ROYALMAIL».

Za Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Crnogoro:

Sarajevo: Srpska Prometna banka. Telegram adresa: Prometna bank. — Gruz: Kapetan Ivo Hagija. Telegram adresa: Hagija.

SPLIT: Dieklecijanova obala 8. — METKOVIĆ: Ivo Veraja.

Zajamčeno

pristni mošt

lastne preše prvovrstne kakovosti nudi v poljubni množini

Centralna vinarna d. d.

Ljubljana VII — Spodnja Šiška

Telefon 573

PODRUZNICE:

Javnosti.

Predsednik Saveza čevljarjev je trdil na kongresu v Zagrebu dne 22. avgusta t. l.

da znaša poraba obutve v naši državi letno	<u>12 milijonov parov</u>
da znaša domača produkcija letno	<u>4 milijone parov</u>
ter da se uvozi letno	<u>8 milijonov parov</u>

Ta trditev z netočnimi podatki zavaja javnost v zmoto.

Resnica je:

državna statistika izkazuje v l. 1924. uvoz 298.008 kg t. j. 500.000 parov
v l. 1925. uvoz 468.863 kg t. j. 782.000 parov
računaje povprečne težine 1 par 600 gr.

Po teh podatkih je znašal uvoz leta 1924 $4\frac{0}{2}\%$ leta 1925 pa $6\frac{1}{2}\%$ od celokupne letne porabe.

Uvoz ni vzrok krizi in brezposelnosti v čevljarstvu. Proizvajalci se protivijo uvozu samo zato, ker jim na trgu kontrolira njihove cene.

Vprašamo javnost:

- 1.) Je-li uvoz $6\frac{1}{2}\%$ od celokupne letne porabe v državi uničujoče konkurenčen?
- 2.) Je-li zahteva, da se poviša carina, iz pridobitnih razlogov upravičena?
- 3.) Bo-li povišanje carine in s tem zvišanje cen obutvi služilo interesu 13,000.000 prebivalcev?

uvoz 1924	uvoz 1925
500.000 parov	782.000 parov

LETNA PORABA 12,000.000 PAROV

Nato